

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra technické a informační výchovy

Bakalářská práce

Miroslav Malec

**Bezpečnost při střelecké přípravě na vojenské
střední škole**

Olomouc 2020 vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Čestmír Serafín Dr.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a na základě literatury a pramenů uvedených v Seznamu literatury.

V Olomouci dne 22. 3. 2021

.....

Děkuji za odbornou a cenou pomoc při tvorbě této bakalářské práce svému vedoucímu
doc. Ing. Čestmíru Serafinovi Dr.

Anotace

Bakalářská práce se zaměřuje na bezpečnostní opatření při střelecké přípravě na vojenské střední škole. Střelecká příprava, dle mého názoru, patří mezi nejdůležitější předměty, ať už v životě žáka vojenské střední školy nebo vojáka profesionála. V bakalářské práci bych chtěl porovnat, jestli výuka probíhá s požadavky Armády České republiky a jsou-li znalosti a dovednosti žáků dostačující pro potřeby armády. Dále bych se v práci chtěl zaměřit na práci s dětmi jako s budoucími vojáky profesionály, kdy žáci mají označení žák-nevoják, což pro ně není vždy jednoduché.

The bachelor's thesis focuses on security measures during shooting preparation at a military high school. Shooting preparation, in my opinion, is one of the most important subjects, whether in the life of a military high school pupil or a professional soldier. In my bachelor's thesis, I would like to compare whether the teaching takes place with the requirements of the Army of the Czech Republic and if the knowledge and skills of the pupils are sufficient for the needs of the army. Furthermore, at work I would like to focus on working with children as future soldiers professionals, where pupils are labelled non-soldiers, which is not always easy for them.

Obsah

Úvod.....	6
1. Všeobecné poznatky o zbraních	7
1.1. Vznik palných zbraní	7
1.2. Zbraně a střelivo v zákonech.....	8
1.2.1. Zákon o zbraních	9
1.2.2. Bezpečnost v civilním prostředí	12
1.2.3. Všeobecná bezpečnostní opatření v AČR.....	15
2. Zbraně v AČR.....	19
2.1. Lafetované zbraně	19
2.2. Ruční zbraně.....	19
3. Vojenská střední škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové (VŠMT).....	20
3.1. Vojenské lyceum (78-42-M/07).....	20
3.2. Uplatnění absolventa	21
3.3. Ukončené vzdělání	21
3.4. Vojenská profesní příprava	21
3.5. Průřezová témata	22
4. Střelecká příprava	24
4.1. Slovník vybraných pojmů	24
4.2. Vojenská výzbroj	28
4.2.1. Ruční zbraně vyučované na vojenské střední škole	28
4.2.1.1. Malorážka ZKM 451 (452)	28
4.2.1.2. Pistole CZ 75 SP-01 Phantom.....	31
4.2.1.3. Útočná puška CZ 805 BREN A1/A2	36
4.3. Bezpečnost žáků ve školním řádě	41
5. Četnost vojenských předmětů	42
6. Praktická část	
6.1. Dotazník pro žáky 2. a 4. ročníku	45
6.2. Výsledky výzkumu	48
6.3. Interpretace výsledků výzkumu	60
6.4. Návrhy ke zkvalitnění vedení hodin o BOZP při střelecké přípravě	61
Závěr.....	61

ÚVOD

Tématem mojí bakalářské práce je bezpečnost při střelecké přípravě na vojenské střední škole. Vybral jsem si ho z osobního i profesního zájmu, abych byl schopen porovnat, probíhala-li výuka budoucích profesionálních vojáků v souladu s požadavky kladenými vojenskými útvary na své zaměstnance.

V ideálním případě se znalosti a dovednosti žáků v bezpečnosti ze střelecké přípravy po absolvování školy měli rovnat znalostem a dovednostem vojáků profesionálů.

Sám jsem absolventem vojenské střední školy. V současnosti jsem již šestnáctým rokem příslušníkem armády České republiky. Jednou z mých funkčních náplní je střelecký instruktor, proto vím, že i drobné nedostatky při výuce mohou mít nedozírné následky. Také vím, jak těžká je někdy spolupráce s dospělými, kteří bezpečnost při střelecké přípravě bagatelizují a odmítají jí věnovat dostatečnou pozornost. O to více mě zajímá, jak se tímto problémem potýkají instruktoři na školách pracujících s teprve dospívajícími dětmi.

Cílem mé bakalářské práce je proto zmapování postojů žáků k bezpečnostním zásadám při střelecké výuce.

1 Všeobecné poznatky o zbraních

Jelikož se dále budu zmiňovat o určitých typech zbraních, pokusím se zde vysvětlit jejich vznik a rozdělení podle zákonů a paragrafů.

1.1 Vznik palných zbraní

Zbraně obecně byly lidmi z počátku využívány k lovu a obraně. K činnostem, které lidé potřebovali k přežití. Mezi nejpoužívanější zbraně tehdy patřily hlavně nože, sekyry, oštěpy a luky. Samozřejmě postupně se zbráním dostalo i dalšího využití a tak se i střelectví postupně vyvíjelo a vyvíjí se dodnes.

Důležitým bodem ve vývoji zbraní byl vynález střelného prachu, se kterým jsou právě spojeny palné zbraně. Tento vynález pochází z Číny.

Doba vzniku palných zbraní není jistá, protože není podložena žádným oficiálním zdrojem. Avšak v Evropě, počátkem 14. století, se palné zbraně už používaly celkem běžně. Jestli se ptáme, co bylo předchůdcem palných zbraní, tak to byla jednoznačně děla. Ty měla primitivní konstrukci, která se skládala z krátké tlustostěnné roury uzavřené z jedné strany, kromě malého otvoru, kterým bylo možné prostrčit dovnitř rozžhavený drát a tím tak zapálit náplň uvnitř. Ta se většinou skládala ze střelného prachu a střely. V této době se jako střely používaly kulaté kameny podobných průměrů. Tento nejstarší typ děla se nazýval ohnivý hrnec. Tyto prvotní kanóny byly těžké a rozměrné a byly pro ně sestaveny dřevěné lafety. Ale okolo roku 1350 se objevují záznamy o menších kanónech opatřeny zkrácenými dřevci a mohly se přenášet v rukách. A právě tyto kanóny jsou považovány za nejstarší ruční zbraně. Vyráběly se pro ně projektily, které se zprvu odlívaly z bronzu a postupem času se začaly používat železné odlitky, které neměly větší průměr než 25 mm. Zmiňované dřevce byli předchůdci jednoduchých pažeb, které umožňovali zalícení zbraně a tím lepší zamíření.

Postupem času se lidé snažili přijít na to, jak zbraň upravit tak, aby byli schopni střílet dále a přesněji. Zjistili, že drážkování hlavně jim přesně toto umožňuje. Drážky v hlavni udávají střeli rotaci a touto rotací je střela stabilizována. Bohužel, zbraně s drážkovanými hlavněmi, které se začaly objevovat po roce 1520 byly těžké a bez opěrných vidlic zcela nepoužitelné. Proto se zbraně začali zkracovat a odlehčovat, ale bohužel to bylo stále málo, aby byly uznané za plnohodnotné palné zbraně. Mohl za to doutnákový zapalovací systém, který byl nepraktický a velice nespolehlivý.

Samotný doutnák bylo potřeba zapálit už před střeleckou akcí a udržovat jej po celou dobu rozžhavený. Z hlediska bezpečnosti to bylo pro střelce velice nebezpečné a to z toho důvodu, že při manipulaci se střelných prachem stačilo, aby přeskočila jiskra a mohlo dojít k samovolnému vznícení. Z hlediska používání zbraně v deštivém počasí hrozilo, že doutnák bude uhašen a střelec nebude moci zbraň použít. Nicméně, tato problémová zbraň se udržela v Asii až do 19. století.

To, že střelný prach lze zapálit pouze jedinou jiskrou se všeobecně vědělo, tudíž vznikla obrovská snaha o to, jak zapálit prach v komoře palné zbraně. Jako prvním se to podařilo vynálezci Leonardu da Vinci, který vynalezl kolečkový zámek. Princip byl založen na zdrsňeném kolečku, které se po stisknutí spouště přes pružinku roztočilo. Jako protikus sloužil skřípec v jehož čelistech byl uložen kyz, což je rudný nerost kovového vzhledu. Ten se těsně před výstřelem přiložil ke kolečku a vytvořené jiskry zapálily střelný prach. Da Vinciho zbraní s kolečkovým zámkem se vyrobilo jen málo z důvodu konstrukční složitosti a nákladnosti. Postupem času se kolečkový zámek o dost zjednodušil, ale i nadále zůstával nákladný. Z toho důvodu se nerozšířil například do armády.

Armádou byl využíván až španělský zámek, který byl považován za další velký krok v tomto směru. Jeho konstrukce byla mnohem jednodušší, tudíž byl méně nákladný a velice spolehliví. Tento zámek byl rozvíjen zejména francouzskými puškaři a stal se vybavením mušket (pušek) a pistolí.

Na začátku 19. století byl udělán další krok ve zlepšení zápalu střelného prachu a to vynalezením perkusní zápalky. Pomocí takzvaného kalíšku s třaskavou směsí, do kterého udeřil bicí kohout, byl zapálen střelný prach v nábojové komoře hlavně. Sice se zážeh stal spolehlivější, ale doba nabíjení zůstávala stále dlouhá.

Další vývoj ve zbraňovém průmyslu byl vynález vícekomorových zbraní s jednou hlavní, tzv. revolvery a zbraně s několika hlavními otáčející se kolem pevné osy, tzv. pepřenky. Bohužel, v obou případech nedošlo k nějakému velkému vývoji z hlediska nevýhod obou typů zbraní.

V současné době se používá již dobře známý systém jednotného náboje s kovovou nábojnicí, který umožňuje nabíjení zbraní zezadu (1).

1.2 Zbraně a střelivo v zákonech

Vojenská střední škola, díky svému zaměření, se musí řídit jak zákony civilními, tak i těmi vojenskými.

1.2.1 Zákon o zbraních

Zákon, který se zabývá zbraněmi a střelivem v civilním sektoru je Zákon o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších (dále jen Zákon o zbraních).

Podle přílohy č. 1 k zákonu č. 119/2002 Sb. jsou druhy zbraní tyto:

1. ***Střelná zbraň*** – zbraň, u které je funkce odvozena od okamžiku uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost.
2. ***Palná zbraň*** – střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění chemické energie.
3. ***Plynová zbraň*** – střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie stlačeného vzduchu nebo jiného plynu.
4. ***Mechanická zbraň*** – střelná zbraň, u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění nahromaděné mechanické energie.
5. ***Expanzní zbraň*** – palná zbraň, jejíž konstrukce vylučuje použití kulového náboje nebo náboje s hromadnou střelou.
6. ***Expanzní přístroj*** – pracovní zařízení, u něhož je primárním zdrojem energie výbušná látka obsažená ve střelivu pro expanzní přístroje.
7. ***Kulová zbraň*** – palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu kulovými náboji nebo kulovými střelami, případně speciálními náboji nebo střelami pro kulovou zbraň.
8. ***Broková zbraň*** – palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji, případně speciálními náboji pro brokovou zbraň.
9. ***Kombinovaná zbraň*** – palná zbraň s hlavní (hlavněmi) pro střelbu kulovými náboji nebo kulovými střelami, případně speciálními náboji nebo střelami pro kulovou zbraň a s hlavní (hlavněmi) pro střelbu brokovými náboji, případně speciálními náboji pro brokovou zbraň.
10. ***Krátká zbraň*** – palná zbraň, jejíž délka hlavně nepřesahuje 300 mm nebo jejíž celková délka nepřesahuje 600 mm.
11. ***Dlouhá zbraň*** – palná zbraň, která není krátkou zbraní.

12. **Samočinná zbraň** – palná zbraň, u níž se opětovné nabití děje v důsledku předchozího výstřelu a u které konstrukce umožňuje více výstřelů na jedno stisknutí pouště.

13. **Samonabíjecí zbraň** – palná zbraň, u níž se opětovné nabití děje v důsledku předchozího výstřelu a u které konstrukce neumožňuje více výstřelů na jedno stisknutí spouště.

14. **Opakovací zbraň** – palná zbraň se zásobníkem nebo jiným podávacím ústrojím, u níž se opětovné nabití děje v důsledku ručního ovládní závěru nebo mechanického otočení revolverového válce.

15. **Jednoranová zbraň** – palná zbraň bez zásobníku nebo jiného podávacího ústrojí, u níž se opětovné nabití děje ručním vložením náboje do nábojové komory, hlavně nebo nábojiště.

16. **Víceranová zbraň** – palná zbraň bez zásobníku nebo jiného podávacího ústrojí, s 2 nebo více hlavními, u níž se opětovné nabití děje ručním vložením nábojů do nábojových komor, hlavní nebo nábojišť.

17. **Vojenská zbraň** – střelná zbraň, která je určena k vedení námořní, letecké nebo pozemní války.

18. **Sportovní zbraň** – střelná zbraň, určená pravidly sportovní střelby pro národní a mezinárodní disciplíny.

19. **Lovecká zbraň** – střelná zbraň, určená k lovu zvěře odstřelem podle zákona o myslivosti.

20. **Paintballová zbraň** – plynová zbraň, kterou se vystřeluje střela se značkovací látkou.

21. **Signální zbraň** – jednoúčelové zařízení na principu krátké nebo dlouhé zbraně pro použití signálních nábojů ráže větší než 16 mm.

22. **Historická zbraň** – střelná zbraň, která byla vyrobena do 31. prosince 1890, a současně platí, že všechny hlavní části zbraně byly vyrobeny do 31. prosince 1890.

23. **Hlavní části střelné zbraně** – hlaveň, vložná hlaveň, vložná nábojová komora, rám, válec revolveru, pouzdro závěru nebo tělo a závěr.

24. **Znehodnocená zbraň** – střelná zbraň, která byla znehodnocena postupem stanoveným právním předpisem.

25. **Řez zbraně** – je úprava střelné zbraně postupem stanoveným právním předpisem, při níž se alespoň částečně odkryje vnitřní konstrukce zbraně.

26. **Odpalovací zařízení** – zařízení pro odpalování střel s reaktivním pohonem nebo střeliva s reaktivním účinkem nábojky jako jsou pancéřovky, tarasnice, raketometry a odpalovací zařízení pozemní, letecké a lodní; odpalovací zařízení speciálních střel.

Dále příloha č. 1 k zákonu č. 119/2002 Sb. vymezuje druhy střeliva:

1. **Střelivo** – souhrnné označení nábojů, nábojek a střel do střelných zbraní.
2. **Střelivo přebíjené** – střelivo, které využívá již použitých nábojnic.
3. **Střelivo zkušební** – střelivo, určené pro úřední přezkušování zbraní podle zvláštního právního předpisu.
4. **Střela** – předmět vystřelený ze střelné zbraně, určený k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu.
5. **Jednotná střela** – těleso, určené k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu, které se po opuštění hlavně nerozdělí.
6. **Hromadná střela** – těleso nebo látka ve skupenství tuhém, kapalném nebo plynném, určená k zasažení cíle nebo vyvolání jiného efektu, která se po opuštění hlavně rozdělí.
7. **Průbojná střela** – jednotná střela, která je tvořena materiálem tvrdším než 250 HB – tvrdost podle Brinella, nebo střela, která je laborována do střeliva, které svou konstrukcí nebo energií střely vykazuje průbojný účinek; zpravidla má střelivo průbojnou střelu s kombinovaným účinkem, určenou pro vojenské nebo speciální účely.
8. **Výbušná střela** – složená plášťová střela obsahující výbušnou slož, která po nárazu exploduje.
9. **Zápalná střela** – složená plášťová střela obsahující zápalnou slož, která se po styku se vzduchem nebo po nárazu vznítí.
10. **Šoková střela** – jednotná střela, se špičkou ve tvaru komolého kužele, který je na vrcholu opatřen otevřenou válcovou dutinou, do které zasahuje část olověného jádra tvaru komolého kužele, plášť je na okrajích podélně naříznut.
11. **Náboj** – celek určený ke vkládání (nabíjení) do palné zbraně, signální zbraně nebo zvláštní zbraně, skládá se z nábojnice, zápalky nebo zápalkové slož, výmetné náplně a střely.
12. **Nábojka** – celek určený ke vkládání (nabíjení) do expanzní zbraně, expanzního přístroje nebo zvláštní zbraně, skládá se z nábojnice, zápalky nebo zápalkové slož, může obsahovat výmetnou náplň, granule nebo chemickou dráždivou látku.
13. **Znehodnocené střelivo** – střelivo, na kterém byly provedeny úpravy znemožňující jeho původní funkci. Znehodnocené střelivo neobsahuje žádné aktivní náplně, jakými jsou například výmetné náplně, zápalkové, výbušné, zápalné, svítící nebo dýmotvorné slož.
14. **Řez střeliva** – střelivo, na kterém byly provedeny úpravy odkrývající alespoň částečně vnitřní konstrukci včetně náhradních (inertních) náplní a které neobsahuje žádné aktivní náplně.
15. **Maketa střeliva** – střelivo nebo předmět tvarově a rozměrově shodný s originální předlohou, které neobsahují žádné aktivní náplně, přičemž mohou obsahovat náplně vyrobené

z inertního materiálu. Zahrnuje civilní nebo vojenské školní střelivo určené pro výuku nebo výcvik.

16. **Cvičný náboj** – náboj určený k akustické a světelné imitaci ostré střelby (2).

1.2.2 Bezpečnost v civilním prostředí

Existuje velice nízký počet dokumentů, které se obecně věnují bezpečnosti při střelbě v civilním prostředí. Ale, jak se zmiňuji výše, jsou tyto bezpečnostní opatření velice obšírná. Z tohoto důvodu si každý provozovatel střelnice, popř. ředitel školy upravují a konkretizují bezpečnostní opatření pro své potřeby. Já jsem čerpal ze Závazného pokynu policejního prezidenta č. 4/2009 a to konkrétně z přílohy č. 4. Bezpečnostní pravidla.

Tato příloha uvádí:

Čl. 1

Bezpečnostní pravidla pro manipulaci se zbraní

1. Se zbraní manipulujte vždy jako s nabitou.
2. Bezpečné nabití zbraně (před službou).
3. Bezpečné vybití zbraně (po službě).
4. Zbraní mířte vždy pouze do bezpečného prostoru.
5. Bezpečným prostorem pro potřeby tohoto závazného pokynu se rozumí
 - a) místo, kde střela při nechtěném výstřelu nebo ráně jistoty (odstavec 3 písm. a) bod 6.) neohrozí život nebo zdraví osob, či kde nedojde k větší škodě na majetku,
 - b) zařízení určené pro nabíjení a vybití střelných kulových zbraní.
6. Je zakázáno manipulovat se zbraní pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek.

I když se tento článek zaměřuje na všeobecnou rovinu, platí i pro danou vojenskou střední školu. Ta si následně tyto články upřesňuje svými nařízeními.

Čl. 2

Bezpečnostní kontrola zbraně při výcviku

Před zahájením manipulace se zbraní a po ukončení manipulace se zbraní proveďte bezpečné vybití zbraně podle pokynů instruktora takto:

1. mířte zbraní do bezpečného prostoru s prstem mimo spoušť podél rámu zbraně,

2. vyjměte zásobník ze zbraně a uložte mimo zbraň, pokud se v nábojové komoře nachází náboj, vyjměte jej,
3. stáhněte závěr do zadní polohy, popř. jej v této poloze zajistěte,
4. pohledem do výhozného okénka a zásobníkové šachty, v případě potřeby (např. snížená viditelnost) jiným vhodným způsobem zkontrolujte, zda je nábojová komora a zásobníková šachta prázdná; pokud se zde nachází náboj, vyjměte jej,
5. spusťte závěr do přední polohy,
6. za stálého míření do bezpečného prostoru stiskněte spoušť,
7. uložte zbraň do pouzdra bez zásobníku ve zbrani,
8. pokud se v zásobnících nachází náboje, všechny vyjměte a odložte mimo zbraň, poté zásobníky předložte ke kontrole.

Opět tento článek platí i pro žáky vojenské střední školy. S tím rozdílem, že se upřesňuje na daný typ zbraně. Jedná se o takzvaný bezpečnostní stereotyp, který se musí dělat vždy, když žák: a) vyzvedne zbraň ze zbrojního skladu, a za b) nemá svoji zbraň celou dobu po dohledem.

Čl. 3

Bezpečnostní pravidla pro ostré střelby

Bezpečnostní pravidla pro ostré střelby:

- a) v prostoru střelnice jste povinni se řídit pokyny řídicího střeleb,
- b) v prostoru střelnice jste povinni dodržovat provozní řád střelnice,
- c) před zahájením a po ukončení střeleb proveďte vždy, na pokyn řídicího střeleb nebo cvičení, bezpečnostní kontrolu zbraně (čl. 2), zda je vybitá,
- d) při manipulaci se zbraní jste povinni dodržovat bezpečnostní pravidla pro manipulaci se zbraní (čl. 1),
- e) ostré střelby lze provádět výhradně v předepsané výstroji a s předepsanou výzbrojí,
- f) ostré střelby lze provádět výhradně se sluchátkovými chrániči sluchu a ochrannými brýlemi v ochranné poloze,
- g) ochrannými brýlemi se pro účely tohoto pokynu rozumí brýle, které těsně přiléhají k hlavě horní částí brýlí a svým tvarem umožňují ochranu zraku zepředu i z boku, jakož i účelné nasazení a použití chráničů sluchu,
- h) prst se klade na spoušť až při míření na terč; pokud zbraň směřuje mimo terč, nebo je s ní manipulováno, prst je mimo spoušť natažen podél rámu zbraně,
- i) je zakázáno nabíjet zbraň nebo zasouvat do zbraně zásobník bez pokynu řídicího střeleb nebo cvičení,

- j) je zakázáno mířit zbraní na osoby nebo mimo vymezený prostor střelby,*
- k) je zakázáno manipulovat se zbraní nebo ji vytahovat z pouzdra mimo prostory určené řídicím střelb nebo cvičení,*
- l) na místě určeném k čištění zbraní je zakázáno manipulovat s jakýmkoliv střelivem,*
- m) je zakázáno střílet z poškozených zbraní nebo závadným či jiným než předepsaným střelivem,*
- n) je zakázáno zahájit nebo vést střelbu v zakázaném směru střelby nebo po povelu k zastavení střelby,*
- o) je zakázáno odkládat zbraň nebo předávat zbraň jiné osobě bez povelu řídicího střelb nebo cvičení,*
- p) je zakázáno zúčastnit se ostrých střelb pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek,*
- q) je zakázáno pohybovat se mimo určený prostor.*

Žáci se musí na střelnici samozřejmě řídit tímto zákonem, ale ještě stálými operačními postupy (SOP), které si vytváří škola a navíc i směrnicemi, které si stanovuje samotná střelnice.

Čl. 4

Bezpečnostní pravidla pro suchý nácvik střelby, nácvik použití donucovacích prostředků a nácvik taktiky služebního zákroku

Bezpečnostní pravidla pro suchý nácvik střelby, nácvik použití donucovacích prostředků a nácvik taktiky služebního zákroku:

- a) řídicí cvičení je povinen dbát na dodržování pravidel bezpečnosti při vedení výcviku, důsledně trvat na používání rozkazem stanovené výstroje a výzbroje; při porušení kázně navrhnout kázeňská opatření k nápravě,*
- b) každý policista účastnící se výcviku je povinen důsledně plnit povely a pokyny řídicího cvičení,*
- c) před zahájením výcviku je povinen řídicí cvičení provést kontrolu vybití všech zbraní (čl. 2) u všech policistů účastnících se výcviku včetně své vlastní zbraně; každý policista je povinen předložit ke kontrole všechny zbraně a všechny zásobníky,*
- d) k výcviku lze použít pouze zbraně a zásobníky, které byly vedoucím cvičení zkontrolovány podle písmena c) a které jsou policistovi přiděleny pro výkon služby,*
- e) policisté účastnící se výcviku nesmí mít u sebe ostré střelivo a jakákoliv manipulace s ním je při výcviku zakázána,*
- f) jakoukoliv manipulaci s cvičným nebo školním střelivem lze provádět pouze na povel nebo pokyn řídicího cvičení,*

g) jakékoliv přerušeni výcviku a opuštění cvičebního prostoru lze uskutečnit pouze na základě předchozího souhlasu vedoucího cvičení; před opětovným zapojením se do výcviku musí policista a řídící cvičení postupovat dle ustanovení písmena c),

h) každý policista účastnící se výcviku je povinen postupovat tak, aby svým konáním neohrožoval vlastní bezpečnost nebo bezpečnost ostatních osob,

i) každý policista účastnící se výcviku je povinen používat ochranné prostředky a dodržovat bezpečnostní pravidla stanovená výrobcem pro bezpečné zacházení s jednotlivými zbraněmi, municí a ostatním příslušenstvím (3).

Tento článek se zmiňuje hlavně o policistech, ale úplně stejně platí pro vojáky a žáky vojenské střední školy. Takzvané suché nácviky jsou nezbytné proto, aby žáci dokázali bezpečně své zbraně ovládat.

1.2.3 Všeobecná bezpečnostní opatření v AČR

Bezpečnostní opatření je rozsáhlé téma. A to z toho důvodu, protože každá střelnice má ve svém řádu bezpečnostní opatření přizpůsobená konkrétně dané střelnici. I vojenské útvary mají vytvořené tzv. standartní operační postupy (SOP), které se věnují, mimo jiné, i bezpečnostním opatřením při střelecké přípravě a to podle zbraní a techniky přidělených k útvaru.

Jeden z obecnějších předpisů, kterým se musí řídit absolutně všichni, co se armády týče, je Vševojsk-4-2. Ten přesně uvádí základní ustanovení, signály na střelnici, povinnosti funkcionářů na střelnici, povinnosti lékaře a zbrojního technika, povinnosti velitele výdejny munice, požadavky na přípravu střelnice, organizace a plnění nácviků střelby a cvičení střelb, střelecké nácviky, **bezpečnostní opatření při střelbách**, hodnocení jednotek za cvičení střelb a soutěže ve střelecké přípravě.

Vševojsk-4-2

Hlava VII

Bezpečnostní opatření při střelbách

Čl. 24

1. Bezpečnost při střelbě se dosahuje dokonalou organizací cvičení střelb (nácviků střelby), přesným dodržováním požadavků osnov střelb, stanovených směrnic, bezpečnostních opatření a vysokou kázní všech cvičících a důsledným dodržováním základních pravidel manipulace se zbraní a veškerých pokynů a nařízení řídícího střelb.

2. Pro každou střelnici (střelecká cvičiště) se zpracovávají provozní řády, jejichž součástí jsou bezpečnostní opatření s přihlédnutím ke zvláštnostem a terénním podmínkám dané střelnice.

3. Každý cvičící musí dodržovat bezpečnostní opatření a nese za to plnou odpovědnost.

4. Přístupové cesty, pěšiny, lesní průseky směřující do ohroženého prostoru vyznačuje středisko obsluh výcvikových zařízení (prapor zabezpečení Vyškov) výstražnými tabulkami s nápisy „**PRŮJEZD A PRŮCHOD ZAKÁZÁNY!**“, „**POZOR, STŘELBA!**“.

5. Újezdní úřad zasílá přehled prostorů ohrožených střelbou, které stanovil příslušný orgán, obecním úřadům katastrálně přilehlých obcí a dalším dotčeným orgánům a organizacím s žádostí o jejich vyhlášení.

6. Každý cvičící musí okamžitě zastavit střelbu, samostatně nebo na povel řídicího střelby na úseku nebo palebného rozhodčího:

a) dostane-li se cvičící soused (bojové vozidlo) více dopředu, než je úhel 45° nebo objeví-li se osoby, vozidla, nízko letící prostředky a letadla nebo zvířata (zvěř) před cvičícími (v cílové ploše);

b) dopadnou-li střely nebo granáty za levou nebo pravou hranici střelby;

c) ztratí-li cvičící orientaci;

d) při ztrátě spojení bojového vozidla s řídicím střelby (řídicím střelby na úseku, palebným rozhodčím) nebo uvnitř osádky bojového vozidla;

e) při závadě na zbraní, kterou strílejíci nemůže odstranit.

7. Signály a povely k zastavení palby přijímají a ihned plní všichni cvičící. Povely, které se vztahují jen na jednotlivá bojová vozidla, plní pouze osádky těchto bojových vozidel.

8. Při střelbě se zbraněmi vybavenými laserem je nutno dodržovat bezpečnostní opatření pro provoz laserových zařízení u vojsk Armády České republiky.

9. Nabíjet zbraň je dovoleno pouze po vyhlášení signálu hlasem „**K PALBĚ**“ a na povel „**K BOJI!**“ nebo „**NABÍJET!**“ na palebné čáře nebo po jejím překročení, při střelbě z místa bez zajištění bojových vozidel do palebných stanovišť.

10. Poruchy nebo závady na zbraních, které nelze odstranit při střelbě, odstraňuje odborně způsobilý funkcionář na rozkaz řídicího střelby.

11. Přísně se zakazuje:

a) nabíjet zbraně ostrými, náhradními nebo cvičnými náboji bez rozkazu řídicího střelby nebo před vydáním signálu hlasem: „**K PALBĚ**“ a povelu: „**K BOJI!**“ („**NABÍJET!**“);

b) mířit zbraní na osoby, zvířata (zvěř) a do zabezpečovacího prostoru střelnice, i když zbraň není nabita;

c) zahájit a vést střelbu z poškozených zbraní, v zakázaném směru střelby nebo po vztyčení bílého praporu (rozsvícení bílého světla) na řídicí věži (na úsecích); za levou a pravou hranici střelby a po nabrání zeminy do hlavně;

d) jakkoli manipulovat se zbraní a municí na střelnici bez povelu, kdekoli pokládat zbraň nebo ji předávat jiným osobám, odkládat na palebné čáře (místě pro střelbu) zbraň bez rozkazu řídicího střelby;

e) sesednout z bojového vozidla bez povelu řídicího střelby „SESEDNOUT!“;

f) zdržovat se, rozmísťovat munici, výbušniny nebo pohonné hmoty za ruční protitankovou zbraň v sektoru 90° a blíže než 40 m; opírat zadní část ruční protitankové zbraně o jakékoli předměty nebo o zem; střílet, jestliže je v bezprostřední blízkosti před hlavní křoví nebo vysoká tráva; používat ke střelbě náboje, které mají viditelné stopy poškození; při střelbě z okopu mít zadní část ruční protitankové zbraně blíže než 2 m od zadní stěny okopu;

g) střílet z ruční protitankové zbraně z levého ramene;

h) vést střelbu ze zbraní bojového vozidla, jsou-li příklopy bojového vozidla otevřeny; jsou-li před bojovým vozidlem nebo na něm osoby;

i) vstupovat (vjíždět) do míst střelnice, kde jsou nevybuchlé střely (granáty a miny); tato místa musejí být označena praporky a výstražnými tabulkami s nápisy „**POZOR! NEVSTUPOVAT!**“, „**NEVYBUCHLÉ GRANÁTY!**“;

j) rozebírat granáty a zapalovače, odstraňovat na nich závady, jakož i dotýkat se veškeré nevybuchlé munice (granátů, střel a min);

k) vyjímat zbraň z pouzdra bez povelu řídicího střelby (na úseku).

12. Každý cvičící používá při střelbách ochranné pomůcky v souladu s ustanoveními vojenského předpisu Zdrav-6-2. Všichni cvičící jsou povinni používat při střelbě na ocelové terče střelecké ochranné brýle, popř. taktické brýle (a to nejen střelci, ale i řídicí střelby, instruktoři, kontrolní orgány, přihlížející apod.). Při střelbách v uzavřených střelnicích se musejí vždy používat **sluchátkové** chrániče sluchu. Pro střelbu z ručních protitankových prostředků, granátometů, minometů, přenosných protitankových nebo protiletadlových kompletů se musejí používat chrániče sluchu do zvukovodu nebo kukla. Při házení ručních granátů se používají (kromě házení z bojových vozidel, kdy mají házející i řídicí nasazeny kukly) chrániče sluchu. Sluchátkové chrániče sluchu se nesmějí používat při bojových střelbách a v kombinaci s přilbou, pokud tyto chrániče sluchu nejsou typově řešeny pod přilbu.

13. Při všech střelbách a házení ručních granátů se kromě těchto pravidel a bezpečnostních opatření dodržují bezpečnostní opatření uvedená v přílohách, v předpisech pro

jednotlivé druhy zbraní a bezpečnostní opatření pro provoz laserových zařízení u vojsk Armády České republiky (4, s. 27-29).

Vojenský předpis Vševojk-4-2 se nezaobírá pouze bezpečnostními opatřeními, ale i veškerou přípravou, provedení a hodnocení různých střelb a střeleckých cvičení, jak pro ruční zbraně, tak pro zbraně lafetované.

2 Zbraně v AČR

Obecně se zbraně se dělí na dvě části; na zbraně ruční a lafetované. Na vojenské střední škole se lafetované zbraně nepoužívají ani nevyučují.

2.1 Lafetované zbraně

Pro představu uvedu jen pár příkladů:

- Těžký kulomet Browning ráže 12,7 mm M2 HBQCB;
- 14,5 mm kulomet KPVT;
- 30 mm automatický kanón 2A42;
- 30 mm granátomet AGS-17;
- 7,62 mm tankový kulomet PKT;
- 12,7 mm kulomet NSV.

2.2 Ruční zbraně

Opět uvedu pár příkladů ručních zbraní a ty, které se vyučují na vojenské střední škole, rozepíšu podrobněji v dalších podkapitolách:

- Útočná puška CZ BREN 2;
- Útočná puška CZ 805 BREN A1/A2;
- CZ SCORPION EVO 3 S1;
- Pistole CZ 75 SP-01 Phantom;
- Samonabíjecí pistole Glock;
- Pistole CZ P-10 C;
- 7,62 mm samopal vzor 58;
- 7,62 mm univerzální kulomet vz. 59;
- Lehký kulomet - 5,56 mm kulomet univerzální FN Minimi (M249 SAW);
- Odstřelovací puška Sako TRG 22;
- Odstřelovací puška Falcon;
- Těžká odstřelovací puška Barret;
- Odstřelovací puška SVD Dragunov.

3 Vojská střední škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové (VŠMT)

Vojská střední škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové je poslední svého druhu. V minulosti byly vojské střední školy ještě v Brně a ve Vyškově. V současné době se otevřela pobočka VŠMT v Sokolově, ale pouze jeden vyučující obor, tudíž jen jedna třída.

Škola vznikla v roce 1996 a to po řadě různých reorganizací. Předtím to byla například Vojská škola Jana Žižky, Vojské gymnázium Jana Žižky. Sídli zde i zajatecký tábor, ale i velení tankového sboru. Svůj současný název si nese od 1. 6. 2006.

Podle školního vzdělávacího programu má škola čtyři obory, a to: Vojské lyceum, Elektrotechnika, Podnikání a Strojírenství (Sokolov). Z toho jsou Vojské lyceum, Elektrotechnika, a Strojírenství prezenční a Podnikání je dálkové.

Ve své práci se nejvíce zabývám oborem Vojské lyceum a to z toho důvodu, že je k profesní dráze vojáka z povolání nejbliže.

3.1 Vojské lyceum (78-42-M/07)

Jedná se o prezenční studium internátního typu, kdy žák přijíždí do školy v neděli do 21:30 a pobývá v ni od pondělí do pátku. Po tuto dobu je žák ubytován ve výchovném a ubytovacím zařízení.

Vzdělání tohoto oboru je nastaveno tak, aby absolvent byl připravený stát se vojákem z povolání ve služebním poměru k České republice. Absolvent tohoto oboru si může poté vybrat, jestli bude pokračovat na univerzitě obrany v Brně anebo rovnou nastoupit k vojskému útvaru k pozemním silám AČR.

Výuka oboru je složená z všeobecných vzdělávacích předmětů (ČJ, AJ, M, TV, F, CH,...), odborných předmětů (ekonomie, technická fyzika, aplikovaná matematika, CAD systémy,...), předměty specializace (vojský management, exkurze k vojským útvarům, letní vojské soustředění,...), volitelných odborných bloků pro 3. ročníky (vojská logistika, konstrukce, provoz a opravy vojské techniky,...) a zájmových kroužků (střelecká a taktická příprava, sebeobrana, florbal, basketbal,...).

3.2 Uplatnění absolventa

Absolvent oboru vzdělání Vojenské lyceum se může nadále ucházet o přijetí na vojenské vysoké škole, kde si může vybrat ze spousty různých oborů. S odborným vzděláním se může absolvent ucházet o systemizované místo na základních služebních místech technického zaměření u vojenských útvarů. Může se i uplatnit v civilním sektoru a to třeba při práci s prostředky informačních a komunikačních technologií, vytváření a správcování webových stránek, se znalostmi cizích jazyků, základů ekonomiky, pracovního práva a managementu.

3.3 Ukončení vzdělání

Vzdělávání se ukončuje maturitní zkouškou. Dokladem o dosaženém stupni vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Absolvováním vzdělání podle ŠVP Vojenské lyceum získá absolvent stupeň vzdělání střední vzdělání s maturitní zkouškou (5).

3.4 Vojenská profesní příprava

V učebních osnovách, dle ŠVP, je bezpečnost při střelecké přípravě součástí odborného vzdělání, vojenské profesní přípravy a samotné střelecké přípravy. Vojenské odborné vzdělání poskytuje žákům prvotní znalosti a dovednosti potřebné v armádě České republiky. Tyto znalosti jsou a musí být z různých oblastí jako jsou taktické, střelecké, chemické, ženijní, pořadové atd. Samotnou oblastí je speciální tělesná příprava, do které spadá například boj z blízka, vojenské lezení a plavání, S.E.R.E., přesuny a to buď zrychlené anebo na sněhu a ledu. Samotná vojenská profesní příprava zabezpečuje získání vojenských znalostí a dovedností pro službu vojáka v armádě České republiky. Výuka je ještě nadále doplněna odbornými výcviky a stážemi u jednotek armády České republiky.

Výuka vojenské profesní přípravy je samozřejmě rozdělena do dvou částí a to teoretické a praktické. V případě naší střelecké přípravy můžeme do teoretické části zařadit například bezpečnostní opatření, nauka o zbraních a podmínky cvičení střelb. V praktické části pak můžeme hovořit o suchých nácvičích se zbraní, nácviky střelb a samotné cvičení střelb.

Samotná tematika tohoto předmětu musí vycházet nejen ze zákonů, mezinárodních úmluv a legislativy, ale musí se i řídit vojenskými předpisy a normami platnými v AČR. V určitých chvílích je právě tato kombinace civilních a vojenských zákonů a předpisů problémem.

3.5 Průřezová témata

Jako každé ŠVP, potažmo RVP, i toto obsahuje průřezová témata, která pokrývají vzdělávací předmět. Těchto témat je celá škála, do které patří například zdravotnická příprava, základní příprava, pořadová a chemická příprava, **střelecká příprava**, komunikační a informační podpora, topografická příprava, přežití v tísni a vojenské lezení, překonávání překážek, přesuny, taktická příprava, praxe, logistická podpora v poli, organizace a vedení elektronického boje, odborný výcvik, fázové testy a vojenské plavání.

Pro potřeby naší práce se budeme věnovat pouze střelecké přípravě a jejím průřezovým tématům:

1. ročník

Střelecká příprava	
výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> ● dodržuje pravidla střelby a bezpečné manipulace se zbraní; ● popíše organizaci a řízení palby z ručních a lafetovaných zbraní roty, jejich údržbu, ukládání, základní opravy a bezpečnostní opatření při práci se zbraněmi a municí; ● popíše rozdělení ručních zbraní podle druhu; ● vyjmenuje výzbroj jednotek a rozdělení munice; 	<ul style="list-style-type: none"> - Bezpečnostní pravidla při manipulaci se zbraní. - Nauka o malorážkových zbraních - Základy střelby-pravidla střelby, zásady ošetřování zbraní. - Nácvik střelby ze vzduchové a malorážkové pušky v kleče, vleže, ve stoje. - Základy balistiky - Imitační materiál AČR

2. ročník

Střelecká příprava	
výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> ● dodržuje pravidla střelby a bezpečné manipulace se zbraní; ● popíše organizaci a řízení palby z ručních a lafetovaných zbraní roty, jejich údržbu, ukládání, základní opravy a bezpečnostní opatření při práci se zbraněmi a municí; ● popíše rozdělení ručních zbraní podle druhu; ● vyjmenuje výzbroj jednotek a rozdělení munice; 	<ul style="list-style-type: none"> - Manipulace se zbraněmi. - Střelba z malorážových zbraní.

3. ročník

Střelecká příprava	
výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla střelby a bezpečné manipulace se zbraní; • popíše organizaci a řízení palby z ručních a lafetovaných zbraní roty, jejich údržbu, ukládání, základní opravy a bezpečnostní opatření při práci se zbraněmi a municí; • popíše rozdělení ručních zbraní podle druhu; • vyjmenuje výzbroj jednotek a rozdělení munice; 	<ul style="list-style-type: none"> - Střelba z malorážových zbraní (puška, pistole). - Činnost na přípravné a palebné čáře (Sa vz.58, Uk vz. 59).

4 Střelecká příprava

Střelecká příprava se netýká jenom samotných střelb, ale také teoretické a praktické výuky. Výuka takovéhohoto specifického předmětu je plná pojmů, které nezúčastněným nic neříkají. Proto, zde vkládám slovník vybraných pojmů:

4.1 Slovník vybraných pojmů

- Bezpečnostní stereotyp (bezpečnostní kontrola zbraně) – je činnost, při které střelec provádí kontrolu jistoty zbraně. Provádí se v případě, kdy střelec nemá 100% jistotu o stavu zbraně (např. vyzvednutí zbraně ze skladu, převzetí od druhé osoby, před nácvičkem se zbraní, při zvedání odložené zbraně atd.).
- Bezpečný prostor – je prostor, kde případný výstřel neohrozí na zdraví a na životě jiné osoby anebo nezpůsobí škody na majetku.
- Bojové přebití – je okolnostmi vynucená činnost. Jedná se o přebití zbraně zpravidla po vystřílení všech nábojů ze zásobníku ve zbrani (bojové přebití je vnímáno jako odstraňování závady). Vzhledem k tomu, že se jedná o rychlé zprovoznění zbraně, činnost se provádí co nejrychleji. Prázdný zásobník se zpravidla dle situace vypouští na zem.
- Doražení zásobníku – provádí se lehce patkou dlaně slabé ruky, a to z důvodu maximální kontroly zachycení zásobníku v zásobníkové šachtě. Při nepřiměřeně silném úderu do dna zásobníku může dojít k závadě.
- Doražení závěru – provádí se slabým úderem patkou dlaně slabé ruky na zadní čelo závěru pistole nebo do napínací páky útočné pušky. Toto se provádí v případě řešení závady nedoraženého závěru, při nabíjení, pro kontrolu doražení závěru nebo při kontrole nabití zbraně.
- Kontrola a srovnání nábojů v zásobníku – provádí se zpravidla poklepem zadní stranou zásobníku o tvrdý materiál (např. sumka se zásobníky, přilba, rám pušky atd.) tak, aby se náboje ve vyústění zásobníku a v zásobníku dorazily a srovnaly zápalkami na zadní stěnu uvnitř zásobníku.
- Kontrola nabití zbraně – provádí se vždy, pokud chce střelec ověřit stav nabití zbraně (např. před použitím zbraně).

- Kontrola zásobníku a munice – provádí se vždy před použitím se zaměřením na to, zda zásobníky a munice nenesou známky mechanického poškození (vydutá nebo promáčknutá nábojnice, vypadlá nebo vysunutá zápalka; zdeformované zahrklení zásobníku nebo podavače, prasklá nebo unavená podávací pružina, vyduté nebo promáčknuté tělo zásobníku).
- Manipulační prostor – je prostor, kde se provádí veškerá manipulace se zbraní, např. nabití, vybití, přebití, řešení závad atd. Tento prostor se nachází před střelcem v úrovni prsou, v jeho zorném poli, které umožňuje i periferní sledování zájmového okolí (manipulační prostor si střelec přizpůsobuje situaci, ve které se nachází, například ve vozidle). Je dobré, aby byl zaujímán vždy ve stejné poloze (například vymezením vzdálenosti opřením lokte o tělo), tím dojde ke zrychlení daných procedur.
- Mířená rána jistoty – je kontrolované vypuštění bicího ústrojí zbraně. Při této činnosti musí být zbraň vždy zaměřena do bezpečného prostoru. Nesmí docházet k ledabylému provedení této činnosti.
- Natažení kohoutku – provádí se palcem slabé ruky. Slouží k lehčí manipulaci se závěrem zbraně.
- Natažení závěru – znamená natáhnout závěr za rýhovanou část do nejzazší polohy a potom závěr vypustit do přední polohy bez doprovodu slabé ruky. Provádí se palcem a ukazovákem slabé ruky (25), případně nadhmatem (26), kdy prsty se opírají o zadní část mířidel a malíček směřuje mimo výhozná okna.

Zdroj: https://moodle.vsmi.cz/pluginfile.php/4151/mod_resource/content/1/Pistole%20manipulace.pdf

Obrázek 1 Natažení závěru palcem a ukazovákem

Zdroj: https://moodle.vsmi.cz/pluginfile.php/4151/mod_resource/content/1/Pistole%20manipulace.pdf

Obrázek 2 Natažení závěru nadhmatem

- Opakované natažení závěru – slouží k maximální kontrole vybití nábojové komory. Provádí se zpravidla minimálně 3krát. Například v případě, kdy dojde při vybíjení nebo bezpečnostním stereotypu k zapomenutí zásobníku ve zbrani. Po opakovaném natažení závěru dojde k vyhození náboje ze zbraně. Při poškozeném vytahovači či okraji nábojnice nemusí ani při tomto opakovaném natažení závěru dojít k vyhození nábojů.
- Pohotovostní poloha – je poloha mezi zbraní v pouzdře a zaměřením na cíl. Používá se v situaci, kdy očekáváme cíl, ale neznáme jeho polohu.
- Prst mimo spoušť – je vždy, když střelec neprovádí střelbu (nestřelí), a prst je položen viditelně nad lučičkem spouště podélně na rámu (pouzdře závěru) zbraně (např. v manipulačním prostoru, v pohotovostní poloze, při ukládání zbraně do pouzdra apod.).
- Silná ruka (dominantní) – u praváka se jedná o pravou ruku, u leváka o levou ruku.
- Slabá ruka – u praváka se jedná o levou ruku, u leváka o pravou ruku.
- Stav zbraně:
 - Zbraň je nenabita – zbraň je bez zásobníku po „BEZPEČNOSTNÍ KONTROLE“, zbraň je zajištěna.
 - Zbraň je nabita – zbraň je po „BEZPEČNOSTNÍ KONTROLE“, zásobník s náboji je ve zbrani, zbraň není natažena, nutné provést kontrolu a funkčnost všech optických přístrojů (ty se následně vypnou), je zajištěna.
- Zbraň je připravena – zásobník je ve zbrani, náboj je v nábojové komoře, zkontrolována funkčnost všech optických přístrojů, zbraň je zajištěna.

- Taktické přebití – je způsob přebití, kdy zásobník, který je ve zbrani, vyměňujeme před vystřelením celého zásobníku. Náboj zůstává v nábojové komoře zbraně. Voják provádí taktické přebití v přestávce při střelbě v okamžiku, kdy není ohrožován na životě, a to zpravidla v krytu. Provádí jej tehdy, když část nábojů ze zásobníku vystřílel a v dané situaci je vhodné mít ve zbrani plný zásobník. Oproti bojovému přebití se nezbavuje zásobníku ze zbraně, ale tento zásobník se zbylým počtem nábojů schovává do pouzdra na zásobník. Postup je takový, že nejprve střelec vytahuje rezervní zásobník z nejbližšího pouzdra na zásobník a poté ho vymění se zásobníkem zasunutým v těle zbraně, který si uschová pro další možnost použití.
- Uložení zbraně do pouzdra – provádí se vždy s prstem mimo spoušť. Pohledem se kontroluje uložení zbraně do pouzdra. Je možné pohyb doprovázet přiložením palce silné ruky na zadní čelo závěru tak, aby nedošlo při uložení zbraně do pouzdra k posunutí závěru do zadní polohy.
- Vizuální kontrola výhozného okénka – provádí se z důvodu identifikace stavu výhozného okénka (např. nedoražený závěr, vzpříčená nábojnice atd.). Kontrola se provádí plynule v pohybu při natažení zbraně do manipulačního prostoru. Tato činnost se neprovádí stereotypně – je nutné věnovat pozornost stavu výhozného okénka.
- Vyjmutí a odložení zásobníku – provádí se podle charakteru činnosti (do pouzdra na zásobník, odhozného vaku, na podložku, na zem, přidržením silné nebo slabé ruky apod.).
- Vypouštění kohoutku (Decocking) – slouží k přesunutí kohoutku z napnuté polohy na bezpečnostní ozub bez nutnosti stisknout spoušť. V takovém případě je pistole po vypouštění kohoutku bezpečná pro běžnou manipulaci a přitom je připravena k okamžitému použití. Při stisknutí páky vypouštění kohoutku doprovázíme páku vypouštěcím palcem zpět do původní polohy. Vypouštění kohoutku se provádí palcem slabé ruky.
- Zdvojené podání náboje ze zásobníku do nábojové komory (DOUBLE FEED) – zpravidla vzniká při bojovém přebití, kdy po zasunutí zásobníku do zásobníkové šachty vyskočí náboj ze zásobníku do prostoru výhozného okénka a při pohybu závěru do přední polohy podá závěr ze zásobníku nový náboj.

4.2 Vojenská výzbroj

Podle ŠVP vojenské střední školy je výuka vojenské výzbroje určena především pro praktičtější zařazení žáků k jednotkám armády České republiky. Samozřejmě je potřeba, aby toto téma bylo přizpůsobeno věkům žáků. Tudíž začít od zbraní jednodušších a v průběhu školy se získáváním nových znalostí a dovedností se postupně propracovat až po zbraně složitější.

Vojenská výzbroj	
výsledky vzdělávání	učivo
<ul style="list-style-type: none">● vysvětlí základní rozdělení ručních zbraní používaných v AČR● popíše základní TTD, konstrukci a princip činnosti ručních zbraní● dodržuje postup odstraňování jednoduché závady na zbraní● dodržuje zásady bezpečné manipulace se zbraní a umí je využít v praxi● orientuje se v zákonných normách a v interních nařízeních AČR především dodržuje jednotlivá ustanovení Zákona o zbraních a střelivu● dokáže používat imitační prostředky za dodržení všech bezpečnostních opatření	<ul style="list-style-type: none">- Ruční zbraně, základní TTD, konstrukce a odstraňování závad na ručních zbraních- Osnovy střelby z ručních zbraní- znalost činnosti na střelnici- Zabezpečení a ukládání zbraní- Zpracování výkazu vz. 16 na munici- Sportovní zbraně používané v AČR- Imitační prostředky- Trhaviny a náloživo- Zákon č. 119/2002 o střelných zbraních a střelivu

4.2.1 Ruční zbraně vyučované na vojenské střední škole

4.2.1.1 Malorážka ZKM 451 (452)

Na škole se používají dva modely malorážky:

- model 1 – ZKM 451 (29);
- model 2 – ZKM 452 (29).

ZKM se začalo vyrábět ve Zbrojovce od roku 1953. V roce 1962 Zbrojovka přestala malorážky vyrábět, ale výroba modelu ZKM 452 byla převedena do Uherského Brodu a tam se vyrábí dodnes.

Zdroj: <https://www.strelectvi.info/cz452/recenze/zkm/zkm.htm>

Obrázek 3 ZKM 451

Zdroj: <https://www.strelectvi.info/cz452/recenze/zkm/zkm.htm>

Obrázek 4 ZKM 452 Standard

Malorážky ZKM 451 (452) jsou v České republice velice oblíbené a to zejména kvůli jejich spolehlivosti, lehkou váhou a dobrou přesností. Používají je hodně myslivci, ale své využití najdou i mezi sportovními střelci. Standartně jsou vybaveny pevnými mířidly. Rozdíly mezi malorážkou ZKM 451 a 452 jsou širší rybina a úzké předpažbí.

Takticko-technická data

Ráže	5,6 mm
Hmotnost	2,7 kg
Celková délka	1040 mm
Počáteční rychlost střely	350 m/s
Délka hlavně:	
ZKM 451	580 mm
ZKM 452	630 mm
Mířená délka střelby:	
ZKM 451	do 100 m
ZKM 452	do 200 m
Ohrožený prostor	do 1200 m

Hlavní části

Hlaveň

Mířidla

Závěr

Pouzdro závěru

Spušťadlo

Pažba

Vývrt hlavně malorážky má 6 polí a 6 drážek. Mířidla se skládají z mušky a hledí. Hledí pro ZKM 451 je pro vzdálenosti 50, 75, 100 m a pro ZKM 452 je od 25 do 200 m po 25 m.

Závěr je válcový, otvírá se otáčivým a posuvným pohybem. Zásobník je možno vyjmout, plní se ručně.

Před zasunutím zásobníku do zbraně se musí závěr stáhnout do zadní polohy a je potřeba se přesvědčit o tom, zda je nábojová komora prázdná. Zásuneme zásobník do zbraně, rychle přesuneme závěr dopředu a otočíme klikou závěru úplně doprava. Tím jsme zasunuli náboj do nábojové komory.

Při vybíjení stáhneme závěr do zadní polohy a necháme ho otevřený. Uvolníme zásobník a vyjmeme jej. Nahlédnutím do nábojové komory se přesvědčíme, zda je nábojová komora prázdná.

Rozebírání malorážky

Provedeme bezpečnostní stereotyp. Otevřeme závěr, stiskneme spoušť a závěr vytáhneme z pouzdra. Vezmeme závěr do levé ruky a pravou otočíme kliku závěru tak, jako bychom uzavírali závěr pušky, abychom vytáhli úderník. Palcem levé ruky stlačíme rýhovaný konec opěrky zpruhy úderníku a pravou vyjmeme pojistku. Následně už jen lehce vyjmeme opěrku i se zpruhou a vytáhneme úderník.

Skládání se děje v opačném pořadí.

Čištění zbraně

Malorážka ZKM 451 (452) by se měla čistit po každé střelbě a po vystřelení 50 ran. Důležité u čištění hlavně je, abychom ji čistili vždy od nábojové komory.

Náboje do malorážových zbraní

5,6 mm terčové náboje 0,22 LR (22 setin anglického palce „long rifle“) – dlouhý puškový náboj – 22 LONG RIFLE

5,6 mm náboje 0,22 S (22 setin anglického palce „short“) – 22 SHORT.

4.2.1.2 Pistole CZ 75 SP-01 Phantom

Pistole CZ 75 SP-01 Phantom (31) (dále jen pistole) je zbraň, která je určena pro jednotlivce. Slouží nejen pro výcvik, ale i pro bojové nasazení u jednotek, které plní operační úkol v zahraniční operaci. Umožňuje vedení mířené střelby do dálky 50 m (efektivní střelba) náboji ráže 9 mm (*9 × 19 mm Luger*) při všech možných bojových činnostech.

Zdroj: <http://www.73tankovyprapor.army.cz/fotogalerie/9-mm-cz-75-sp-01-phantom>

Obrázek 5 9 mm CZ 75 SP-01 Phantom

Pistole je samonabíjecí ruční palná zbraň s uzamčeným závěrovým systémem. To znamená, že se zbraň uzamyká do uzamykacích ozubu výkyvem hlavně směrem nahoru. Na levé straně je vybavena ovladačem pro bezpečné vypuštění kohoutku do přední polohy na bezpečnostní ozub. Systém napínání kohoutku je dvojčinný, to znamená, že odpálit je možno

z přední nebo zadní polohy kohoutku. Kohoutek má bezpečnostní ozub, který zvyšuje pádovou bezpečnost pistole. Pokud je kohoutek umístěn na bezpečnostním ozubu, není možné, aby došlo ke kontaktu mezi kohoutkem a zápalníkem. Zápalník je blokován vnitřní pojistkou. Blokování zápalníku zvyšuje pádovou bezpečnost pistole, protože vylučuje výstřel setrvačností zápalníku. Po vystřelení posledního náboje zůstává závěr zachycen záchytem závěru v zadní poloze.

Pistole je vybavena dvojčinným spoušťovým mechanismem SA (Single Action) a DA (Double Action).

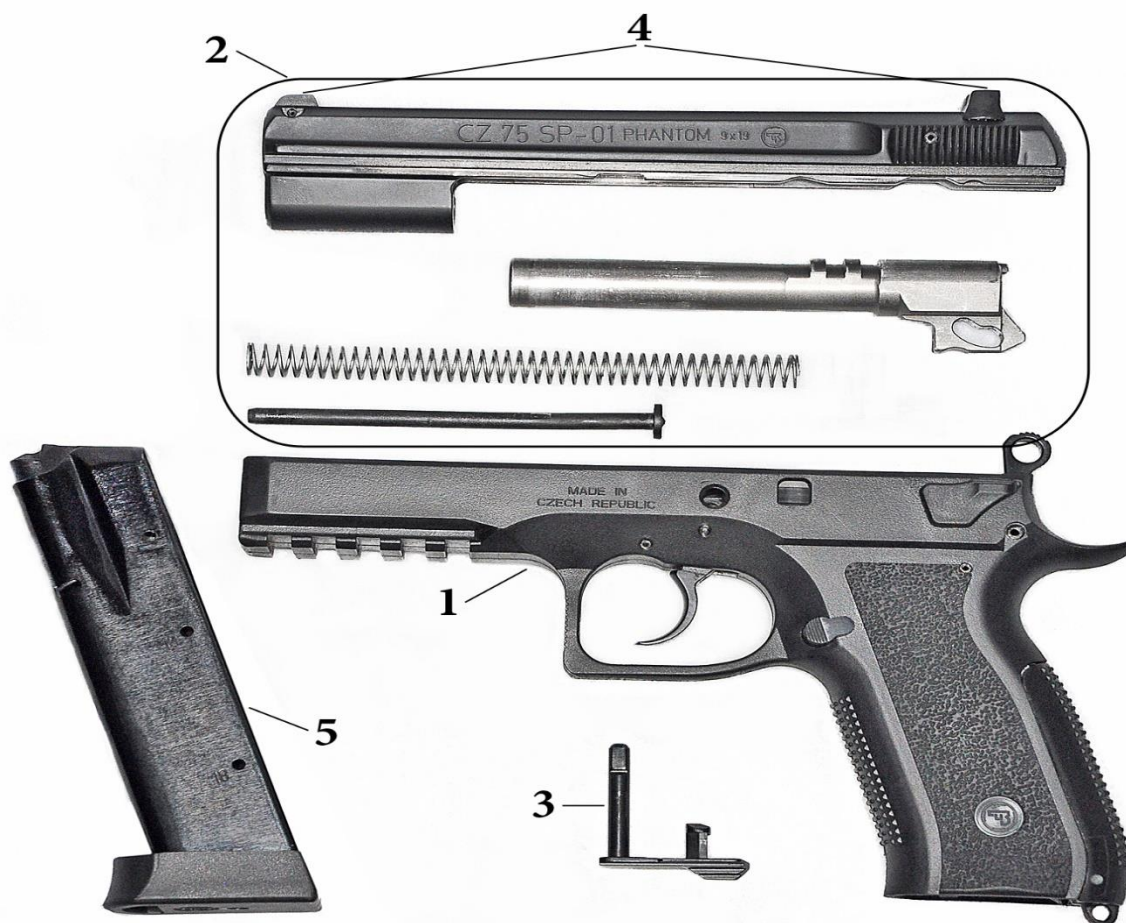
- **Single Action** znamená jednočinná funkce spoušťového mechanismu. Kohoutek se musí natáhnout rukou a po stisknutí spouště dojde k uvolnění nataženého kohoutku a následnému výstřelu. Dráha spouště je krátká a její odpor je nízký. Po každém výstřelu zůstane kohoutek natažený.
- **Double Action** znamená dvojčinná funkce spoušťového mechanismu, kdy po zmáčknutí spouště se kohoutek napne, uvolní a dojde k výstřelu. Dráha spouště je delší a její odpor je vyšší než při SA.
- **Bezpečnostní ozub** je zářez na kohoutku, který brání nechtěnému výstřelu v případě, kdy by nám došlo k vyklouznutí kohoutku během jeho napínání. Když je kohoutek na bezpečnostním ozubu, neopírá se o závěr.
- **Blokování zápalníku** zabraňuje zápalníku v pohybu, dokud se nestiskne spoušť. Slouží ke snížení rizika při pádu nabitě pistole.
- **Vypouštění kohoutku** (Decocking) znamená vypuštění kohoutku z napnuté polohy na bezpečnostní ozub aniž bychom museli stisknout spoušť. Tato činnost se používá hlavně tehdy, je-li v nábojové komoře náboj.

Takticko-technická data

Ráže	9 mm
Počet drážek v hlavni	6
Stoupání drážek	250 mm ± 10 mm
Délka pistole	210 mm ± 1,5 mm
Délka hlavně (se skluzavkou)	120 mm
Délka záměrné	156,5 mm ± 1 mm

Šířka pistole	38 mm ± 1,5 mm
Výška pistole	150 mm ± 1,5 mm
Hmotnost prázdného zásobníku	90 g
Hmotnost pistole s prázdným zásobníkem	800 g
Kapacita zásobníku	18
Účinný dostřel	do 50 m
Rozsah pracovní teploty	od -30 °C do +50 °C
Balistická životnost hlavně	15 000 výstřelů

Hlavní části pistole PHANTOM (33)

Zdroj: https://moodle.vsmt.cz/pluginfile.php/4139/mod_resource/content/1/Phantom%201.pdf

Obrázek 6 Části pistole

1 – rám pistole; 2 – závěr; 3 – záchyt závěru; 4 – mířidla (muška, hledí); 5 – zásobník

Bezpečnostní kontrola pistole (bezpečnostní stereotyp):

1. Pistoli přesuneme do manipulačního prostoru, prst musíme mít mimo spoušť (34);

Zdroj: https://moodle.vsmc.cz/pluginfile.php/4151/mod_resource/content/1/Pistole%20manipulace.pdf

Obrázek 7 Pistole v manipulačním prostoru

2. Zkontrolujeme jestli v pistoli není zásobník, pokud ano, vyjmeme jej a zkontrolujeme, jestli v něm nejsou náboje a jestli není poškozen (34);

Zdroj: https://moodle.vsmc.cz/pluginfile.php/4151/mod_resource/content/1/Pistole%20manipulace.pdf

Obrázek 8 Vyjmutí zásobníku z pistole

3. Natáhneme závěr do zadní polohy a pohledem musíme zkontrolovat stav nábojové komory a zásobníkové šachty (34);

Zdroj: https://moodle.vsmc.cz/pluginfile.php/4151/mod_resource/content/1/Pistole%20manipulace.pdf

Obrázek 9 Natažení závěru do zadní polohy, Kontrola nábojové komory, Kontrola zásobníkové šachty

- Opakovaně natáhneme závěr do krajní zadní a krajní přední polohy, při posledním natažení závěru do krajní zadní polohy zkontrolujeme nábojovou komoru a zásobníkovou šachtu (35);

Zdroj: https://moodle.vsmc.cz/pluginfile.php/4151/mod_resource/content/1/Pistole%20manipulace.pdf

Obrázek 10 Opakované natažení závěru dozadu a dopředu, Kontrola nábojové komory, Kontrola zásobníkové šachty

- Provedeme mířenou ránu jistoty. Ta musí být vždy do bezpečného prostoru (35).

Zdroj: https://moodle.vsmc.cz/pluginfile.php/4151/mod_resource/content/1/Pistole%20manipulace.pdf

Obrázek 11 Mířená rána jistoty

- Přesuneme pistoli do pohotovostní polohy, pouzdra, na podložku apod. dle pokynů řídicího.

Kontrola stavu pistole:

Výchozí situace: Zásobník s náboji v pistoli, náboj je v nábojové komoře, pistole v pouzdře.

- Umístíme pistoli do manipulačního prostoru. Prst máme opět mimo spoušť;
- Vyjmeme zásobník z pistole a zkontrolujeme množství nábojů v zásobníku (36);

Zdroj: https://moodle.vsmc.cz/pluginfile.php/4151/mod_resource/content/1/Pistole%20manipulace.pdf

Obrázek 12 Kontrola množství nábojů v zásobníku

3. Vrátime zkontrolovaný zásobník do pistole, dorazíme jej dlaní slabé ruky a zataháme za něj (ověření jeho uchycení);
4. Částečně natáhneme závěr do zadní polohy (ne do krajní) tak, aby došlo k pootevření výhozného okénka a mohli jsme zkontrolovat nábojovou komoru, zda je v ní náboj. Po kontrole vypustíme závěr do přední krajní polohy a dorazíme jej dlaní slabé ruky. Na závěr provedeme vypuštění kohoutu na bezpečnostní ozub (36).

Zdroj: https://moodle.vsmc.cz/pluginfile.php/4151/mod_resource/content/1/Pistole%20manipulace.pdf

Obrázek 13 Kontrola náboje v nábojové komoře a spuštění závěru do přední polohy

5. Opět dorazíme zásobník do pistole a zataháme za něj;
6. Vložíme pistoli do pouzdra nebo ponecháme v pohotovostní poloze (podle konkrétní situace).

4.2.1.3 Útočná puška CZ 805 BREN A1/A2

Útočná puška CZ 805 BREN (37) (dále jen útočná puška) je automatická ruční zbraň určena pro mířenou střelbu na pozemní a vzdušné cíle.

Zdroj: <http://www.73tankovyprapor.army.cz/fotogalerie/556-mm-cz-805-bren-a1a2>

Obrázek 14 Útočná puška 5,56 × 45 mm CZ 805 BREN A1

Útočná puška je opatřena sklopnou (teleskopickou) ramenní opěrou a rektifikovatelnými mířidly. Hlaveň je vyráběna ve dvou délkových variantách. Útočná puška se standardní délkou hlavně je dodávána pod označením CZ 805 BREN A1 a se zkrácenou hlavní pod označením CZ 805 BREN A2.

Mezi charakteristické vlastnosti útočné pušky patří:

- montáž příslušenství na lišty Picattiny, které odpovídají standardům dle normy MIL-STD-1913;
- snadná výměna hlavně a zásobníkové šachty, která se provádí bez speciálního nářadí;
- sklopná ramenní opěra je celkově odnímatelná;
- na ústí hlavně je možné umístit úst'ová zařízení (tlumič plamene, tlumič hluku, kompenzátor, násadce pro cvičnou střelbu apod.);
- snadné čištění a praktický přístup pro běžnou údržbu;
- vysoká přesnost střelby;
- dlouhá životnost;
- vysoká funkční spolehlivost.

Takticko-technická data

Ráže

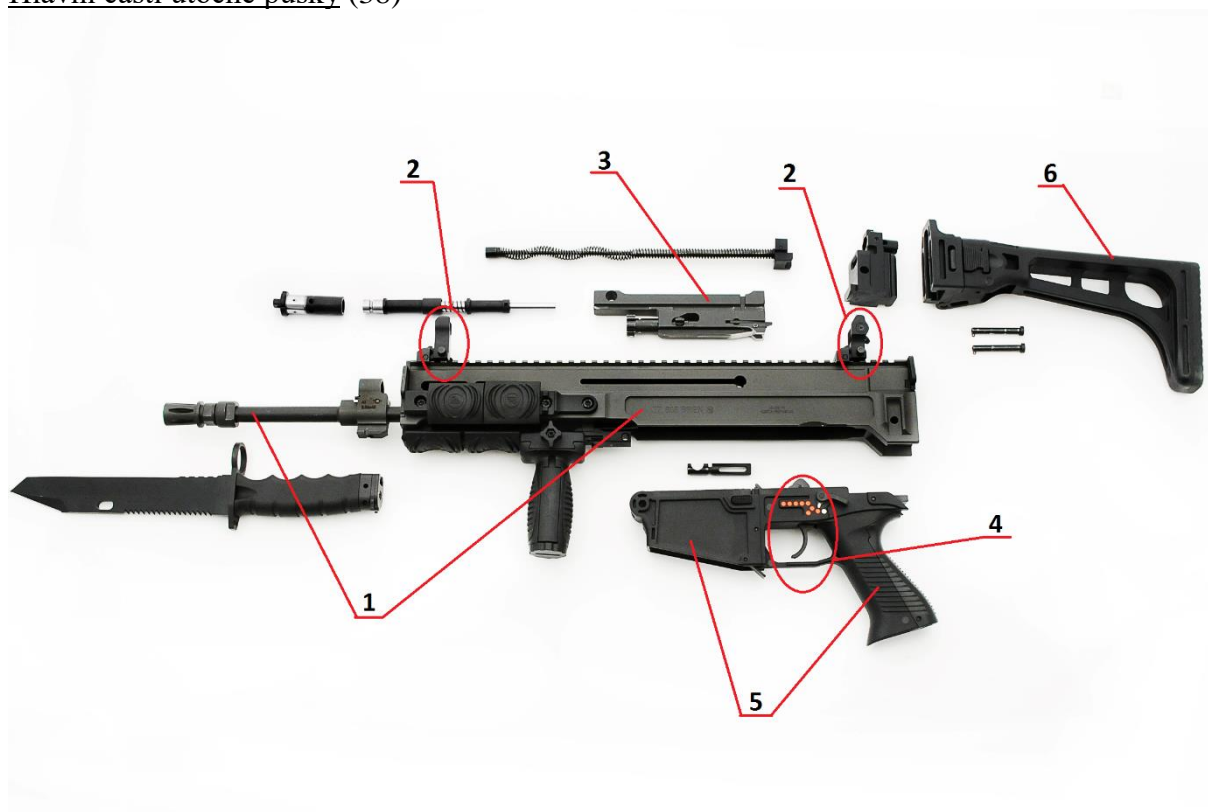
5,56 mm

Počet drážek v hlavni

6

Délka útočné pušky se vztyčenou ramenní opěrou a nasazeným útočným nožem	1 090 mm
Hmotnost útočné pušky bez zásobníku a popruhu	3,49 kg
Hmotnost útočné pušky s plným zásobníkem	4,060 kg
Kapacita zásobníku	30 nábojů
Účinný dostřel	500 m
Balistická životnost hlavně	20 000 ran

Hlavní části útočné pušky (38)

Zdroj: <https://moodle.vsmt.cz/mod/folder/view.php?id=2179>

Obrázek 15 1 – Hlaveň úplná s pouzdem; 2 – mířidla; 3 – nosič závorníku úplný; 4 – spuštěadlo; 5 – pažbička se zásobníkovou šachtou; 6 – ramenní opěra úplná

Bezpečnostní kontrola útočné pušky (bezpečnostní stereotyp):

1. Útočnou pušku přesuneme do manipulačního prostoru, prst musíme mít mimo spoušť (38);

Zdroj: Příručka pro instruktory střelecké přípravy

Obrázek 16 Útočná puška v manipulačním prostoru

2. Zkontrolujeme, jestli v útočné pušce nemáme zásobník, jestli ano, vyndáme jej a zkontrolujeme přítomnost nábojů a zdali není poškozený (39);

Zdroj: Příručka pro instruktory střelecké přípravy

Obrázek 17 Vytočení útočné pušky a vyjmutí zásobníku

3. Odjistíme útočnou pušku (39);

Zdroj: Příručka pro instruktory střelecké přípravy

Obrázek 18 Zajištěno, odjištěno

4. Natáhneme závěr do zadní krajní polohy a pohledem (v noci ukazováčkem) zkontrolujeme v jakém stavu je nábojová komora a zásobníková šachta;
5. Opakovaně natáhneme závěr do zadní krajní a do přední krajní polohy, při posledním natažení závěru do zadní krajní polohy znovu zkontrolujeme stav nábojové komory (39);

Zdroj: Příručka pro instruktory střelecké přípravy

Obrázek 19 Kontrola nábojové komory a zásobníkové šachty

6. Provedeme mířenou ránu jistoty. Ta musí být, jako u všech zbraní, do bezpečného prostoru (40);

Zdroj: Příručka pro instruktory střelecké přípravy

Obrázek 20 Mířená rána jistoty

7. Přesuneme pušku do polohy podle pokynů řídicího.

Kontrola stavu útočné pušky

Výchozí situace: Zásobník s náboji je v útočné pušce, náboj je v nábojové komoře, útočná puška je zajištěna a v pohotovostní poloze.

1. Přesuneme pušku do manipulačního prostoru, prst máme mimo spoušť;
2. Vyjmeme zásobník a zkontrolujeme kolik v něm máme nábojů (40);

Zdroj: Příručka pro instruktory střelecké přípravy

Obrázek 21 Kontrola nábojů v zásobníku

3. Vrátime zásobník zpět do pušky, dorazíme jej dlaní slabé ruky a zataháme za něj (kontrola zachycení zásobníku);
4. Odjistíme útočnou pušku (palcem silné ruky);
5. Částečně natáhneme závěr do zadní polohy pomocí ovládací páky (aby nevyskočil náboj z nábojové komory) tak, aby došlo k pootevření výhozného okénka a mohli jsme zkontrolovat nábojovou komoru, zda je v ni náboj. Po kontrole spustíme závěr do přední krajní polohy a dorazíme ho dlaní slabé ruky za ovládací páku. Znovu

dorazíme zásobník do útočné pušky a zatahat za něj (opětovná kontrola uchycení zásobníku);

6. Pušku zajistíme;

7. Přesuneme pušku do pohotovostní polohy nebo podle pokynů řídicího.

4.3 Bezpečnost žáků ve školním řádě

Bezpečnosti a ochraně zdraví žáků se věnuje školní řád školy. Samozřejmě, že škola má povinnost zabezpečit bezpečnost žáků při vzdělávání a výchově. Pro tento případ žáky poučí o opatření k bezpečnosti a ochraně zdraví prověřený pracovník na začátku školního roku.

Poučení se týká zejména:

- školního řádu;
- zásad bezpečnosti chování ve třídě, na chodbách, schodištích, v šatnách apod.;
- zákazu přinášet do školy věci nesouvisející se vzděláváním;
- postupů při úrazech;
- nebezpečí vzniku požáru.

Dále se tato poučení provádí na začátku první vyučovací hodiny zejména u rizikových předmětů.

Pokud se budeme bavit o střelnici, ať už krytou přímo v areálu školy nebo otevřenou v Moravské Třebové, musí být žáci seznámeni s provozními řády těchto strelnic.

Střelecká příprava spadá do kategorie předmětů, při nichž je vyšší riziko ohrožení zdraví, tudíž se musí řídit zvláštním předpisem MŠMT č. j.: 37014/2005-25 Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízení zřizovaných MŠMT.

5 Četnost vojenských předmětů

Pro příklad zde uvádím obrázek četnosti Vojenské výzbroje 2. ročníku ve školním roce 2020/21 (42). Předmět Vojenská výzbroj je žáky velice oblíbený. Je to jeden z mála předmětů, kvůli kterým chtějí žáci nastoupit na vojenskou střední školu.

Vojenská výzbroj 2. ročník šk. rok 20/21				
měsíc	den	četa	téma	poznámka
září	4.	C2A, C2C	T 1 - Imitační materiál - nauka (druhy imitačních prostředků, bezpečnostní opatření),	
	11.	C2B, E2A	T 1 - Imitační materiál - nauka (druhy imitačních prostředků, bezpečnostní opatření),	
	18.	C2A, C2C	T 2 - Nauka - útočná puška CZ 805 BREN A1 (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, činnost ústrojí)	
	25.	C2B, E2A	T 2 - Nauka - útočná puška CZ 805 BREN A1 (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, činnost ústrojí)	
říjen	2.	C2A, C2C	části, rozebírání a skládání, činnost ústrojí), písemka TTD Bren.	písemka TTD Bren.
	9.	C2B, E2A	části, rozebírání a skládání, činnost ústrojí), písemka TTD Bren.	písemka TTD Bren.
	16.	C2A, C2C	T 2 - Nauka - útočná puška CZ 805 BREN A1 (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, činnost ústrojí)	přezkoušení rozebírání Bren čas 50/70
	23.	C2B, E2A	T 2 - Nauka - útočná puška CZ 805 BREN A1 (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, činnost ústrojí)	přezkoušení rozebírání Bren čas 50/70
	30.		podzimní prázdniny	
listopad	6.	C2A, C2C	T 11 - Písemné testy a přezkoušení	přezkoušení činnost ústrojí Bren
	13.	C2B, E2A	T 11 - Písemné testy a přezkoušení	přezkoušení činnost ústrojí Bren
	20.	C2A, C2C	T 3 - Nauka 9 mm pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, manipulace)	
	27.	C2B, E2A	T 3 - Nauka 9 mm pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, manipulace)	
prosinec	4.	C2A, C2C	T 3 - Nauka 9 mm pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, manipulace)	písemka TTD PHANTOM.
	11.	C2B, E2A	T 3 - Nauka 9 mm pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, manipulace)	písemka TTD PHANTOM.
	18.	C2A, C2C	T 3 - Nauka 9 mm pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, manipulace)	přezkoušení rozebírání PHANTOM
	25.		Vánoční prázdniny	
leden	8.	C2B, E2A	T 3 - Nauka 9 mm pistole CZ 75 SP-01 PHANTOM (TTD, hlavní části, rozebírání a skládání, manipulace)	přezkoušení rozebírání PHANTOM
	15.	C2A, C2C	Rozdělení RG všeobecně, T 7 - Nauka F-1 (TTD, hlavní části, princip činnosti)	
	22.	C2B, E2A	Rozdělení RG všeobecně, T 7 - Nauka F-1 (TTD, hlavní části, princip činnosti)	
	29.		pololetní prázdniny	
únor	5.	C2A, C2C	T 8 - Nauka - URG 86 (TTD, hlavní části, princip činnosti)	
	12.	C2B, E2A	T 8 - Nauka - URG 86 (TTD, hlavní části, princip činnosti)	
	19.		jarní prázdniny	
	26.	C2A, C2C	T 9 - Nauka SplHrg 85, OffHrg 85 (charakteristika, TTD, princip činnost)	písemka RG F-1, URG, rozdělení RG
březen	5.	C2B, E2A	T 9 - Nauka SplHrg 85, OffHrg 85 (charakteristika, TTD, princip činnost)	písemka RG F-1, URG, rozdělení RG
	12.	C2A, C2C	T 11 - Písemné testy a přezkoušení	princip činnosti F-1, URG-85
	19.	C2B, E2A	T 11 - Písemné testy a přezkoušení	princip činnosti F-1, URG-85
	26.	C2A, C2C	T 4 - Nauka o Uk vz. 59 (TTD, manipulace)	
duben	1.		Velikonoce	
	9.	C2B, E2A	T 4 - Nauka o Uk vz. 59 (TTD, manipulace)	
	16.	C2A, C2C	T 5 - Nauka o RPG-7 (TTD, manipulace)	
	23.		maturita	
	30.	C2B, E2A	T 5 - Nauka o RPG-7 (TTD, manipulace)	
květen	7.	C2A, C2C	T 11 - Písemné testy a přezkoušení	činnost Bren, RG, manipulace Bren, PHANTOM
	14.	C2B, E2A	T 11 - Písemné testy a přezkoušení	
	21.	C2A, C2C	T 10 - Zákon o zbraních a střelivu	Pařížek
	28.	C2B, E2A	T 10 - Zákon o zbraních a střelivu	Pařížek
červen	4.	C2A, C2C	T 10 - Zákon o zbraních a střelivu	Pařížek
	11.	C2B, E2A	T 10 - Zákon o zbraních a střelivu	Pařížek
	18.		vojenské plavání	
	25.		vojenské lezení - skály	

Zdroj: Vojenská střední škola ministerstva obrany v Moravské Třebové

Obrázek 22 Vojenská výzbroj

6 Praktická část

V praktické části se budu zabývat problémem a cílem výzkumu, hypotézami, metodikou a dotazníkem.

Cílem mého výzkumu je zmapování postojů žáků Vojenské střední školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové k bezpečnostním zásadám při střelecké výuce. Výzkum se bude týkat žáků 2. a 4. ročníku z důvodu postoje žáků začínajících a končících s problematikou BOZP střelecké přípravy.

Hypotézy jsem si stanovil tyto:

Hypotéza č. 1: Domnívám se, že učitelé BOZP střelecké přípravy využívají metody výcviku rovnoměrně.

Hypotéza č. 2: Domnívám se, že žáci problematice BOZP střelecké přípravy po výuce rozumí.

Hypotéza č. 3: Domnívám se, že žáci preferují praktické činnosti při BOZP střelecké přípravy.

Jako **metodu** pro svoji bakalářskou práci jsem si zvolil **metodu kvantitativní**. Zahrnuje nám velký počet respondentů a pomáhá nám testovat hypotézy.

Jako kvantitativní metodu jsem si zvolil **dotazník**. A to především kvůli této nelehké době zapříčiněné Covid-19 a tím vzniklé distanční výuce (online výuka). Měl jsem možnost, během své praxe na škole, využít čas mezi mými náslechy a vedenými hodinami k položení dotazníku žákům druhého a čtvrtého ročníku. Tento způsob byl velmi ekonomický a pomocí něj jsem získal velké množství informací.

Pracuji jako instruktor bojové přípravy a mezi mé kompetence patří i výuka vojáků z povolání ve střelecké přípravě, kde se i my potýkáme s problémy týkajícími se bezpečnosti. Tudíž mě zajímalo, jak k tomu přistupují žáci vojenské střední školy, budoucí vojáci z povolání.

Jako **respondenty k výzkumu** jsem si vybral žáky druhého a čtvrtého ročníku, kteří již prošli nebo začínají s problematikou střelecké přípravy. V těchto dvou ročnících je celkem 191 žáků. Můj dotazník zodpovědělo 150 žáků.

6.1 Dotazník pro žáky 2. a 4. ročníku

1. Jste:

žena

muž

2. Jste žákem:

2. ročníku

4. ročníku

3. Formulacím BOZP střelecké přípravy rozumím:

vždy

většinou ano

někdy

většinou ne

nikdy

4. Metodu výkladu učitelé používají:

vždy

velmi často

někdy

velmi málo

nikdy

5. Metodu ukázkou učitelé používají:

vždy

velmi často

někdy

velmi málo

nikdy

6. Metodu nácviiku učitelé používají:

vždy

velmi často

někdy

velmi málo

nikdy

7. Metodu výklad byste ve výuce uvítali:

vždy

velmi často

někdy

velmi málo

nikdy

8. Metodu ukázka byste ve výuce uvítali:

vždy

velmi často

někdy

velmi málo

nikdy

9. Metodu nácvik byste ve výuce uvítali:

vždy

velmi často

někdy

velmi málo

nikdy

10. Důraz kladený na dodržování pravidel BOZP při střelecké přípravě je:

přehnaný

přiměřený

nedostatečný

11. Učitelé začínají s novým tématem BOZP až po pochopení starého:

vždy

velmi často

někdy

velmi málo

nikdy

12. Učitelé Vám umožňují klást otázky:

vždy

velmi často

někdy

velmi málo

nikdy

6.2 Výsledky výzkumu

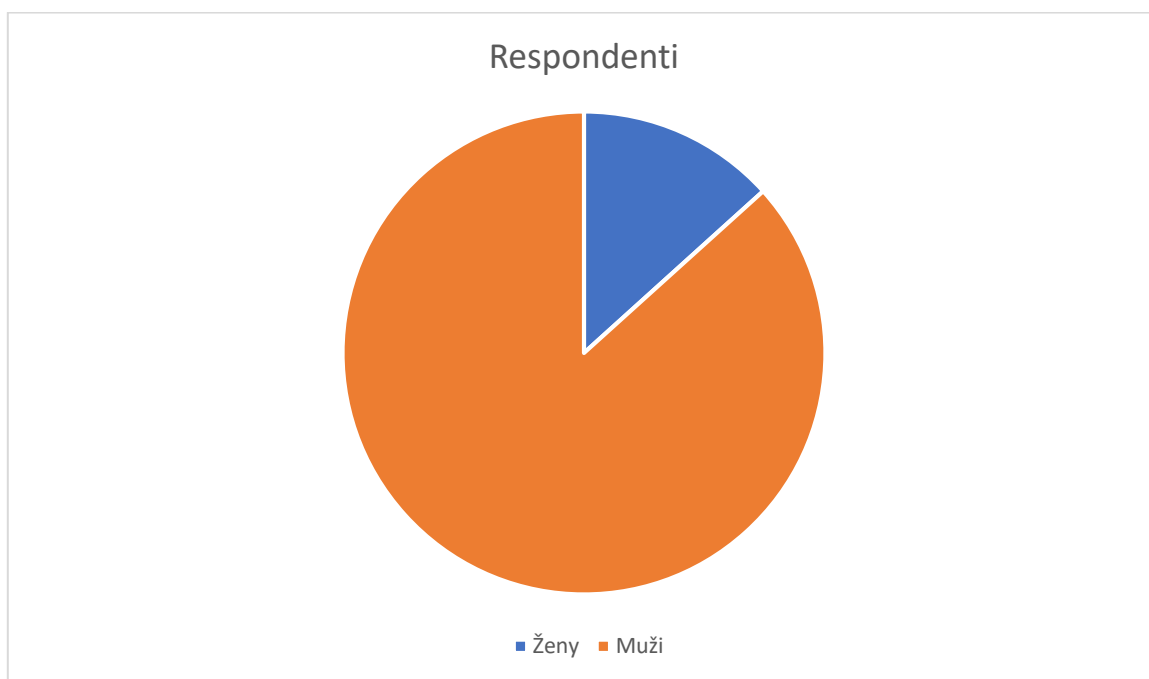
V této části uvedu výsledky svého výzkumu, které jsem vyhodnocoval na základě dat zjištěných v dotazníku.

Tabulka 1: Rozdělení respondentů podle pohlaví.

	ŽENY	MUŽI	CELKEM
RESPONDENTI	20	130	150

Tabulka 1 Rozdělení respondentů podle pohlaví

Z tabulky 1 vyplývá, že se výzkumu zúčastnilo celkem 150 respondentů. Z toho bylo 20 žen, což je 13,3 % z celkového počtu respondentů a 130 mužů, což je 86,6 % z celkového počtu respondentů.

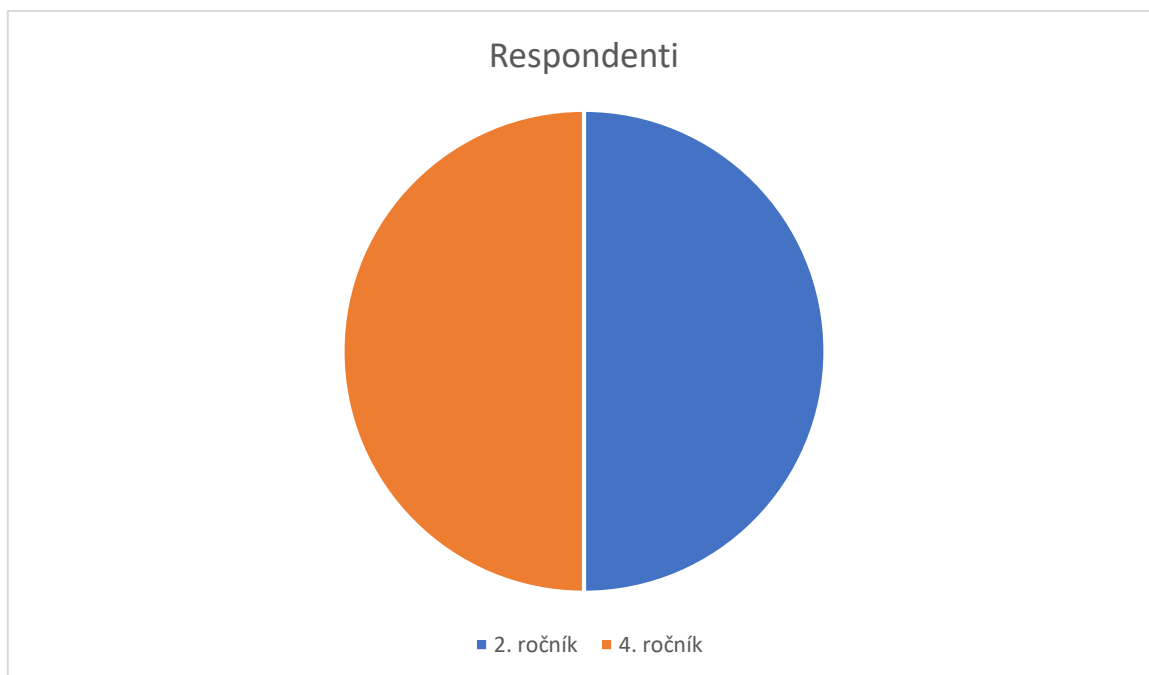
Obrázek 24 Rozdělení respondentů podle pohlaví

Tabulka 2: Rozdělení respondentů podle ročníku

	2. ROČNÍK	4. ROČNÍK	CELKEM
RESPONDENTI	75	75	150

Tabulka 2 Rozdělení respondentů podle ročníku

Z tabulky 2 vyplývá, že výzkumu se zúčastnilo 75 žáků z druhého ročníku, což je 50 % z celkového počtu respondentů a 75 žáků ze čtvrtého ročníku, což je 50 % z celkového počtu respondentů. Toto rozdělení respondentů bylo záměrné.

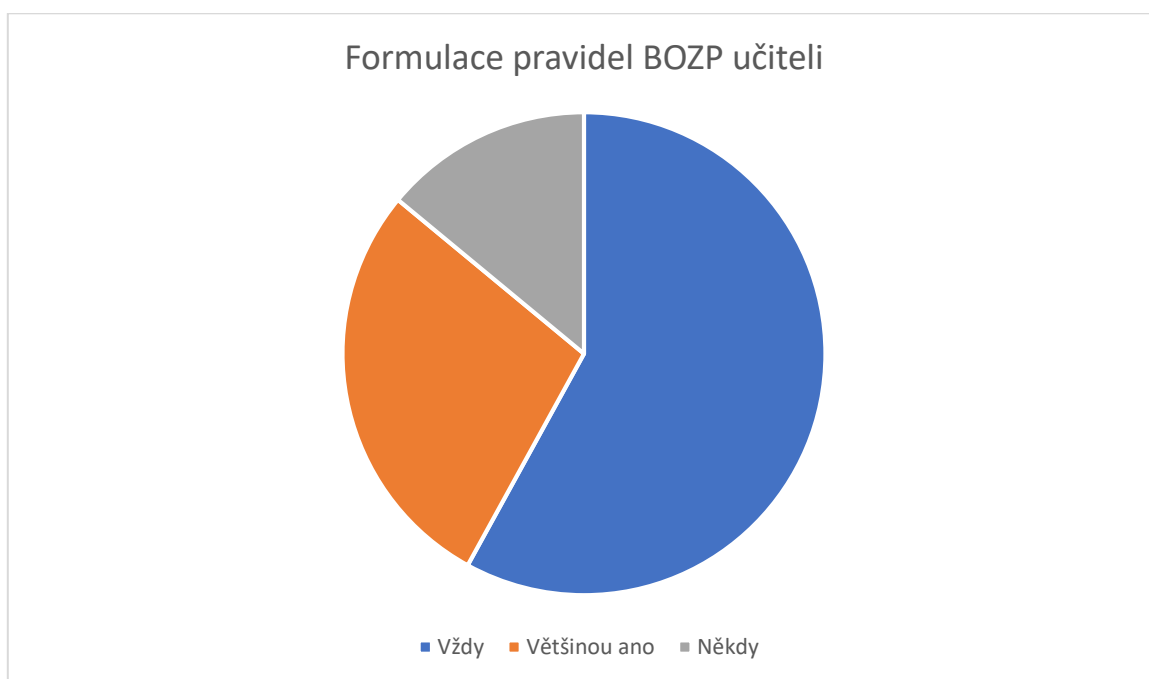
Obrázek 25 Rozdělení respondentů podle ročníku

Tabulka 3: Formulace pravidel BOZP učiteli

	VŽDY	VĚTŠINOU ANO	NĚKDY	VĚTŠINOU NE	NIKDY
RESPONDENTI	87	42	21	0	0

Tabulka 3 Formulace pravidel BOZP učiteli

Z tabulky 3 vyplývá, že 87 respondentů, což je 58 % z celkového počtu respondentů rozumí učiteli vždy, 42 respondentů, což je 28 % z celkového počtu respondentů, většinou učiteli rozumí a 21 respondentů, což je 14 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že učitelům rozumí pouze někdy.

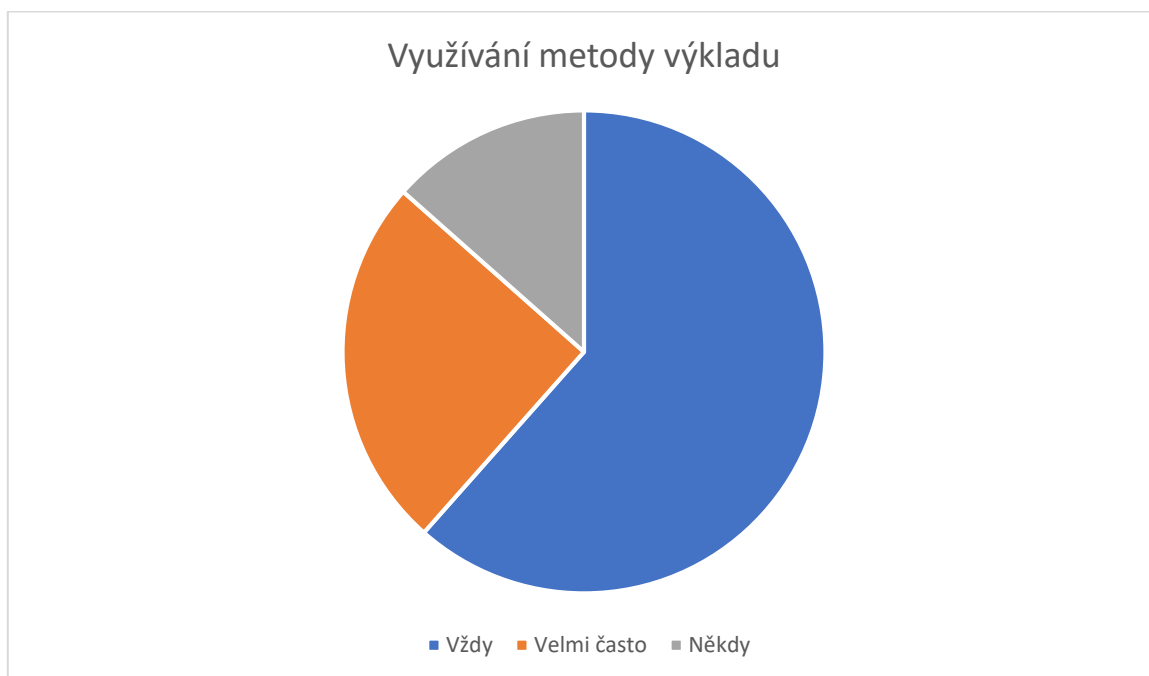
Obrázek 26 Formulace pravidel BOZP učiteli

Tabulka 4: Využívání metody výkladu učiteli

	VŽDY	VELMI ČASTO	NĚKDY	VELMI MÁLO	NIKDY
RESPONDENTI	96	39	15	0	0

Tabulka 4 Využívání metody výkladu učiteli

Z tabulky 4 vyplývá, že 96 respondentů, což je 64 % z celkového počtu respondentů, tvrdí, že učitelé používají metodu výkladu vždy. 39 respondentů, což je 26 % z celkového počtu respondentů, tvrdí, že učitelé metodu používají velmi často a 15 respondentů, což je 10 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že učitelé metodu používají pouze někdy.

Obrázek 27 Využívání metody výkladu

Tabulka 5: Využívání metody ukázky učiteli

	VŽDY	VELMI ČASTO	NĚKDY	VELMI MÁLO	NIKDY
RESPONDENTI	0	41	98	11	0

Tabulka 5 Využívání metody ukázky učiteli

Z tabulky 5 vyplývá, že 41 respondentů, což je 27,3 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že učitelé používají metodu výkladu velmi často. 98 respondentů, což je 65,3 % z celkového počtu respondentů, tvrdí, že učitelé metodu používají pouze někdy a 11 respondentů, což je 7,3 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že učitelé metodu používají velmi málo.

Obrázek 28 Využívání metody ukázky

Tabulka 6: Využívání metody nácviku učiteli

	VŽDY	VELMI ČASTO	NĚKDY	VELMI MÁLO	NIKDY
RESPONDENTI	0	23	111	16	0

Tabulka 6 Využívání metody nácviku učiteli

Z tabulky 6 vyplývá, že 23 respondentů, což je 15,3 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že učitelé používají metodu nácviku velmi často. 111 respondentů, což je 74 % z celkového počtu respondentů, tvrdí, že učitelé metodu používají pouze někdy a 16 respondentů, což je 10,6 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že učitelé metodu používají velmi málo.

Obrázek 29 Využívání metody nácviku

Tabulka 7: Četnost metody výkladu z pohledu žáků

	VŽDY	VELMI ČASTO	NĚKDY	VELMI MÁLO	NIKDY
RESPONDENTI	0	31	93	26	0

Tabulka 7 Četnost metody výkladu z pohledu žáků

Z tabulky 7 vyplývá, že 31 respondentů, což je 20,6 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že by metodu výkladu uvítalo v hodinách velmi často. 93 respondentů, což je 62 % z celkového počtu respondentů, by metodu uvítalo pouze někdy a 26 respondentů, což je 10,6 % z celkového počtu respondentů, by ji chtělo jen velmi málo.

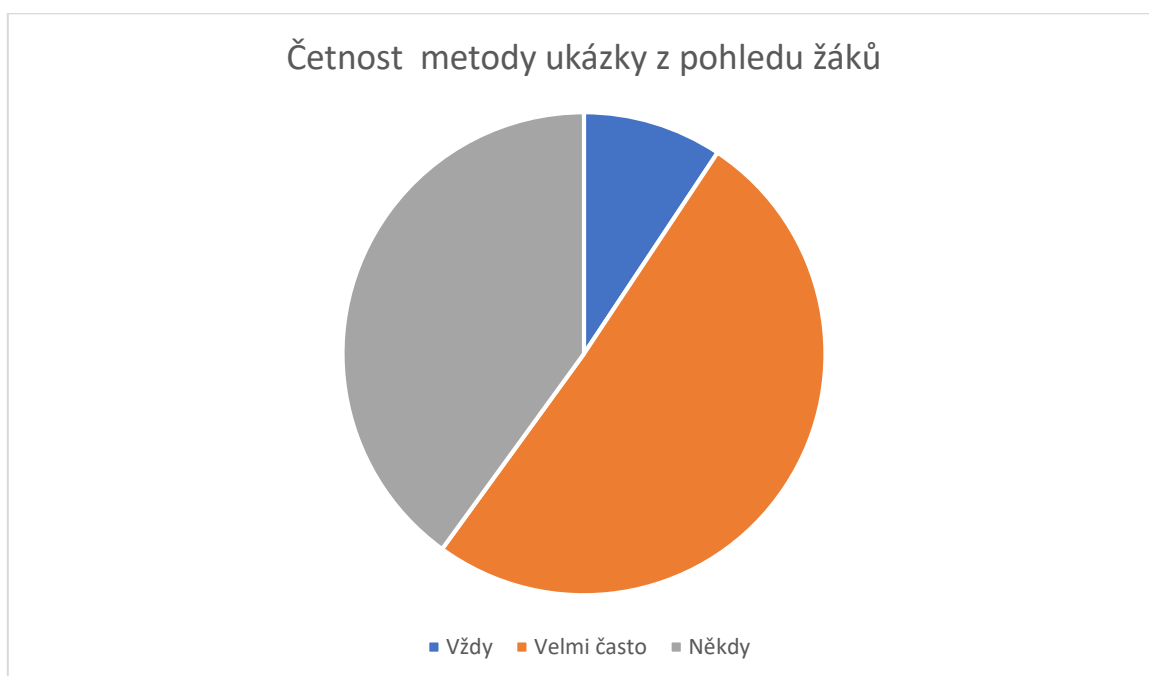
Obrázek 30 Četnost metody výkladu z pohledu žáků

Tabulka 8: Četnost metody ukázky z pohledu žáků

	VŽDY	VELMI ČASTO	NĚKDY	VELMI MÁLO	NIKDY
RESPONDENTI	14	76	60	0	0

Tabulka 8 Četnost metody ukázky z pohledu žáků

Z tabulky 8 vyplývá, že 14 respondentů, což je 9,3 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že by metodu ukázky uvítalo v hodinách vždy. 76 respondentů, což je 50,6 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že by metodu uvítalo velmi často a 60 respondentů, což je 40 % z celkového počtu respondentů, by ji vítalo někdy.

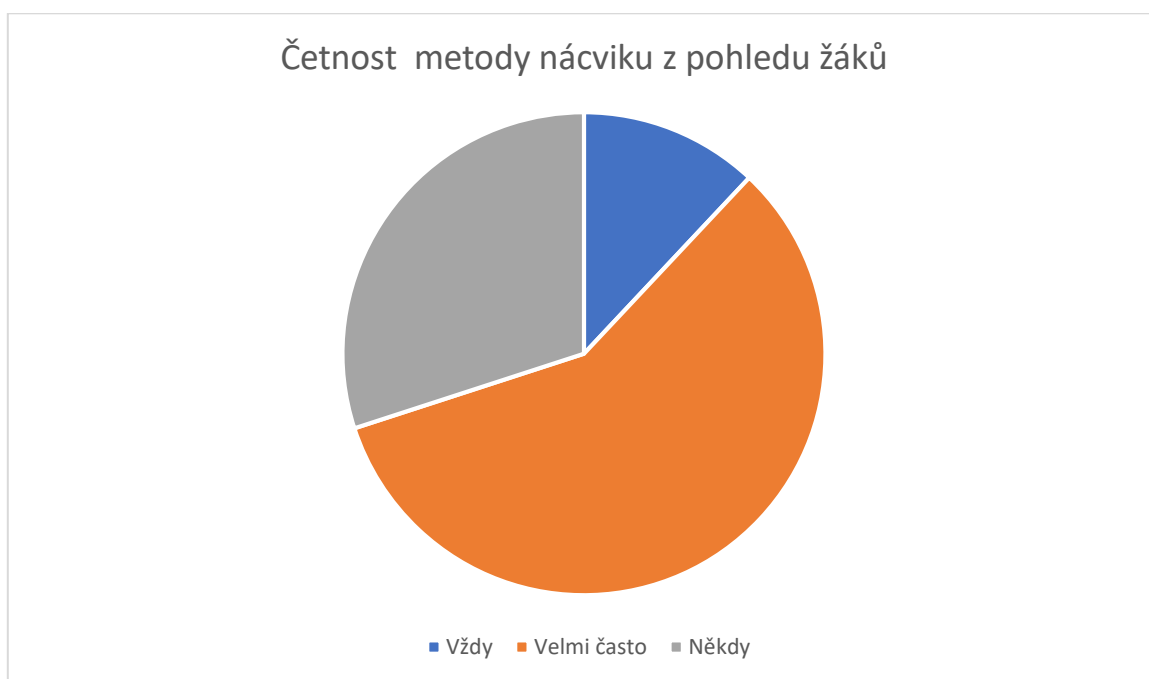
Obrázek 31 Četnost metody ukázky z pohledu žáků

Tabulka 9: Četnost metody nácviku z pohledu žáků

	VŽDY	VELMI ČASTO	NĚKDY	VELMI MÁLO	NIKDY
RESPONDENTI	18	87	45	0	0

Tabulka 9 Četnost metody nácviku z pohledu žáků

Z tabulky 9 vyplývá, že 18 respondentů, což je 12 % z celkového počtu respondentů, by nácviky uvítalo v hodinách vždy. 87 respondentů, což je 58 % z celkového počtu respondentů, by tuto metodu uvítalo velmi často a 45 respondentů, což je 30 % z celkového počtu respondentů, by ji chtělo pouze někdy.

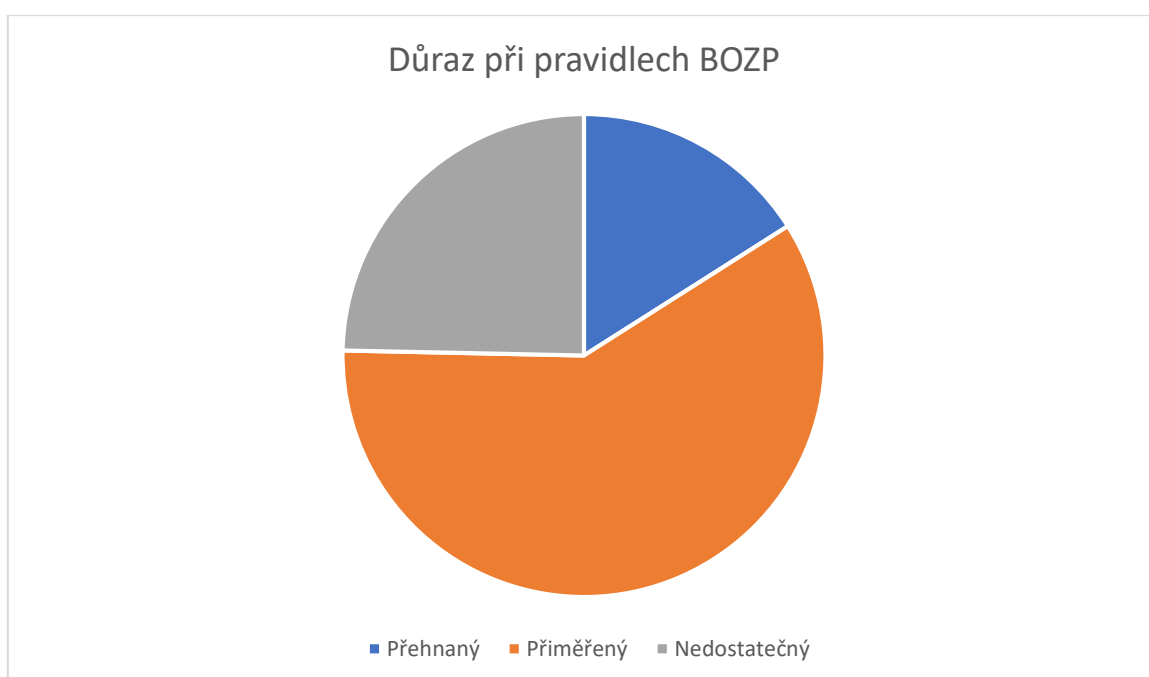
Obrázek 32 Četnost metody nácviku z pohledu žáků

Tabulka 10: Důraz kladený na pravidla BOZP při střelecké přípravě

	PŘEHNANÝ	PŘIMĚŘENÝ	NEDOSTATEČNÝ
RESPONDENTI	24	89	37

Tabulka 10 Důraz kladený na pravidla BOZP při střelecké přípravě

Z tabulky 10 vyplývá, že 24 respondentů, což je 16 % z celkového počtu respondentů, si myslí, že důraz je přehnaný. 89 respondentů, což je 59,3 % z celkového počtu respondentů, má názor, že důraz je přiměřený a 37 respondentů, což je 24,6 % z celkového počtu respondentů, si myslí, že je nedostatečný.

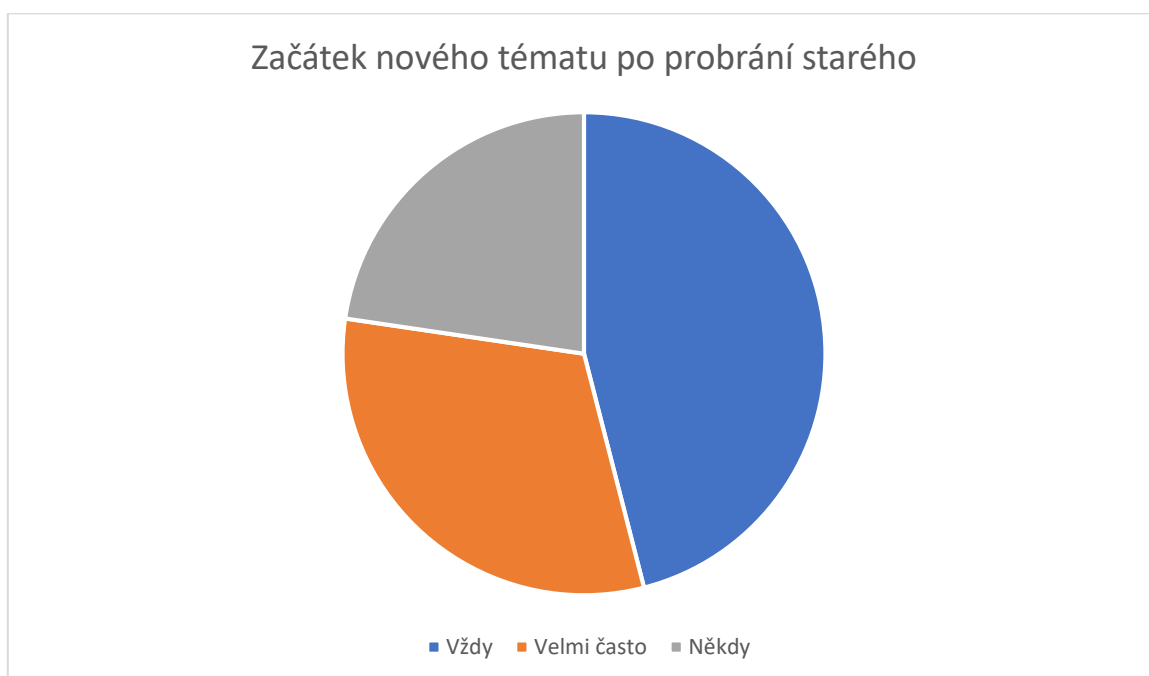
Obrázek 33 Důraz při pravidlech BOZP

Tabulka 11: Začátek nového tématu po probrání starého

	VŽDY	VELMI ČASTO	NĚKDY	VELMI MÁLO	NIKDY
RESPONDENTI	69	47	34	0	0

Tabulka 11 Začátek nového tématu po probrání starého

Z tabulky 11 vyplývá, že 69 respondentů, což je 46 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že učitelé začínají nové téma až po probrání starého vždy. 47 respondentů, což je 31,3 % z celkového počtu respondentů, tvrdilo, že tímto způsobem pracují učitelé velmi často a 34 respondentů, což je 22,6 % z celkového počtu respondentů, pouze někdy.

Obrázek 34 Začátek nového tématu

Tabulka 12: Možnost kladení otázek

	VŽDY	VELMI ČASTO	NĚKDY	VELMI MÁLO	NIKDY
RESPONDENTI	53	67	30	0	0

Tabulka 12 Možnost kladení otázek

Z tabulky 12 vyplývá, že 53 respondentů, což je 35,3 % z celkového počtu respondentů, odpovědělo, že učitelé dávají prostor k otázkám vždy. 67 respondentů, což je 44,6 % z celkového počtu respondentů, tvrdilo, že prostor dostávají velmi často a 30 respondentů, což je 20 % z celkového počtu respondentů, pouze někdy.

Obrázek 35 Možnost kladení otázek

6.3 Interpretace výsledků výzkumu

Z dotazníku, který jsem provedl, jsem se snažil zjistit postoje žáků k bezpečnostním opatřením při střelecké přípravě na Vojenské střední škole ministerstva obrany v Moravské Třebové.

Hypotézou č. 1 jsem předpokládal, že učitelé ve střelecké přípravě Vojenské střední školy ministerstva obrany v Moravské Třebové využívají výukové metody rovnoměrně a žáci budou s volbou daných metod spokojeni.

Provedeným výzkumem se má hypotéza nepotvrdila, jak ukazují tabulky č. 4–9. U metody výkladu, podle odpovědí žáků, lze zpozorovat, že tuto metodu učitelé využívají nejčastěji, jak ukazuje tabulka č. 4. Domnívám se, že je to z důvodu nejlehčí přípravy na hodinu. Naopak žáci by metodu výkladu uvítali podstatně méně, jak ukazuje tabulka č. 7. U metody nácviku je již u učitelů četnost jednoznačně nižší, jak ukazuje tabulka č. 5. Jak ukazují odpovědi žáků, učitelé tuto metodu používají pouze někdy až velmi málo. Ale jak ukazuje tabulka č. 8, žáci by tuto metodu uvítali mnohem častěji. Poslední metodu nácviku učitelé využívají nejméně ze všech tří. Jde to názorně pozorovat v tabulce č. 6. Předpokládám, že je to kvůli náročnosti přípravy hodiny. Jak ukazuje tabulka č. 10, žáci by tuto metodu uvítali nejvíce ze všech tří. Jak je všeobecně známo, teoretické znalosti je potřeba prakticky procvičovat a to zde chybí.

Hypotézou č. 2 jsem předpokládal, že žáci Vojenské střední školy ministerstva obrany v Moravské Třebové po probrání daného tématu, tomuto tématu rozumí.

Provedeným výzkumem se má hypotéza potvrdila. V tabulce č. 3 je jasně vidět, že 58 % respondentů učiteli rozumí vždy, 28 % rozumí učiteli ve většině případech a pouhých 14 % odpovědělo, že rozumí pouze někdy. Dále tabulka č. 10 poukazuje na to, že většině žáků se zdá důraz kladený na bezpečnostní opatření přiměřený. Z tabulky č. 11 je patrné, že učitelé se věnují danému tématu až do úplného pochopení většinou žáků. Z odpovědí žáků vyplívá, že učitelé pokračují k nové látce až po probrání staré vždy u 46 % respondentů, velmi často u 31,3 % respondentů a 22,6 % odpovědělo, že pouze někdy.

Hypotézou č. 3 jsem předpokládal, že žáci Vojenské střední školy ministerstva obrany v Moravské Třebové preferují při bezpečnostních opatření ze střelecké přípravy praktické činnosti.

Provedeným výzkumem se má hypotéza potvrdila. Z tabulky č. 8 je patrné, že většina žáků by uvítala více ukázek, jako praktické činnosti, při výuce. Kdy 9,3 % respondentů by metodu ukázky uvítalo vždy během hodiny, 50,6 % by ji uvítalo velmi často a 40 % by ji uvítalo

aspoň někdy. Dále tabulka č. 9 poukazuje na to, že většina žáků by uvítala vyšší četnost nácviků, jako praktické činnosti, při výuce. Z tabulky vyplývá, že 18 % respondentů by nácviky uvítali vždy, 58 % respondentů by je uvítali velmi často a 30 % aspoň někdy.

6.4 Návrhy ke zkvalitnění vedení hodin o BOZP při střelecké přípravě

Výsledky výzkumu v oblasti postojů žáků Vojenské střední školy ministerstva obrany v Moravské Třebové k bezpečnostním opatřením ve střelecké přípravě prokázali, že žáci dané problematice po probrání rozumí, ale uvítali by změnu ve stylu vedení hodin. Pro jejich zkvalitnění a zvýšení efektivity předkládám tyto návrhy:

- Častěji využívat metody ukázky, pokud to hodina umožňuje.
- Snížit četnost metody výkladu během hodiny.
- Nahradit část metod výkladu nácviky-praktickými činnostmi.

Závěr

V důsledku stále se zvětšujícího zájmu o vzdělávání se na Vojenské střední škole ministerstva obrany v Moravské Třebové a následným vstupem absolventů do řad Armády České republiky, je prvořadým úkolem školy žáky na tuto budoucnost připravit.

Střeleckou přípravu považuji za velmi důležitou část a to jak v případě žáka vojenské střední školy, tak vojáka profesionála. Kvalitní přípravou žáka vojenské střední školy to začíná a nasazením v bojové zahraniční operaci to končí. Tam nastávají okamžiky, kde se projeví znalosti a dovednosti doposud nabyté. Žák i voják musí být schopný zvládat svoji zbraň po všech stránkách a to se týká i bezpečnostních opatření. Tak aby nebyl nebezpečný sobě a ostatním.

Seznam použité literatury:

Internetové zdroje:

1. *Fakulta sportovních studií MU. Inovace SEBS a ASEBS [online]. [cit. 17.8.2020].*
Dostupné z: <http://www.fsps.muni.cz>

Literatura:

2. *Úplné znění zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních).* Vydání: druhé. Praha: Armex, 2017. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-51-9.
3. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4/2009 ze dne 19. ledna 2009,*
příloha č. 4. Bezpečnostní pravidla
4. HAMRNÍK, Josef, Ing., ZAPLETAL, Jaroslav, Ing., CSc. *Vševojsk-4-2: osnovy střeleb z ručních zbraní a zbraní bojových vozidel.* 2010. Praha: Imprimatur, 2010.
5. *Školní vzdělávací program (Vojenské lyceum), 2020.* Moravská Třebová: VŠMT
6. *Výroční zpráva VSŠ MO (Školní rok 2019/2020), 2020.* Moravská Třebová: VŠMT
7. GERHÁT, Ivan. *Koncepce přípravy občanů k obraně státu: 2019-2024.* Praha: Ministerstvo obrany České republiky – Vojenský historický ústav Praha, 2019. ISBN 978-80-7278-775-3.

Seznam obrázků:

Obrázek 1 Natažení závěru palcem a ukazovákem	25
Obrázek 2 Natažení závěru nadhmatem	26
Obrázek 3 ZKM 451	29
Obrázek 4 ZKM 452 Standard	29
Obrázek 5 9 mm CZ 75 SP-01 Phantom	31
Obrázek 6 Části pistole	33
Obrázek 7 Pistole v manipulačním prostoru	34
Obrázek 8 Vyjmutí zásobníku z pistole	34
Obrázek 9 Natažení závěru do zadní polohy, Kontrola nábojové komory, Kontrola zásobníkové šachty	34
Obrázek 10 Opakované natažení závěru dozadu a dopředu, Kontrola nábojové komory, Kontrola zásobníkové šachty	35
Obrázek 11 Mířená rána jistoty	35
Obrázek 12 Kontrola množství nábojů v zásobníku	36
Obrázek 13 Kontrola náboje v nábojové komoře a spuštění závěru do přední polohy	36
Obrázek 14 Útočná puška 5,56 × 45 mm CZ 805 BREN A1	37
Obrázek 15 1 – Hlaveň úplná s pouzdrém; 2 – mířidla; 3 – nosič závorníku úplný; 4 – spušťadlo; 5 – pažbička se zásobníkovou šachtou; 6 – ramenní opěra úplná	38
Obrázek 16 Útočná puška v manipulačním prostoru	38
Obrázek 17 Vytočení útočné pušky a vyjmutí zásobníku	39
Obrázek 18 Zajištěno, odjištěno	39
Obrázek 19 Kontrola nábojové komory a zásobníkové šachty	39
Obrázek 20 Mířená rána jistoty	40
Obrázek 21 Kontrola nábojů v zásobníku	40
Obrázek 22 Vojenská výzbroj	42
Obrázek 23 Vojenská profesní příprava, Vojenská výzbroj a Speciální tělesná příprava	43
Obrázek 24 Rozdělení respondentů podle pohlaví	48
Obrázek 25 Rozdělení respondentů podle ročníku	49
Obrázek 26 Formulace pravidel BOZP učiteli	50
Obrázek 27 Využívání metody výkladu	51
Obrázek 28 Využívání metody ukázky	52
Obrázek 29 Využívání metody nácviku	53
Obrázek 30 Četnost metody výkladu z pohledu žáků	54
Obrázek 31 Četnost metody ukázky z pohledu žáků	55
Obrázek 32 Četnost metody nácviku z pohledu žáků	56
Obrázek 33 Důraz při pravidlech BOZP	57
Obrázek 34 Začátek nového tématu	58
Obrázek 35 Možnost kladení otázek	59

Seznam tabulek:

Tabulka 1 Rozdělení respondentů podle pohlaví	48
Tabulka 2 Rozdělení respondentů podle ročníku	49
Tabulka 3 Formulace pravidel BOZP učiteli	50
Tabulka 4 Využívání metody výkladu učiteli	51
Tabulka 5 Využívání metody ukázky učiteli.....	52
Tabulka 6 Využívání metody nácviku učiteli	53
Tabulka 7 Četnost metody výkladu z pohledu žáků	54
Tabulka 8 Četnost metody ukázky z pohledu žáků.....	55
Tabulka 9 Četnost metody nácviku z pohledu žáků.....	56
Tabulka 10 Důraz kladený na pravidla BOZP při střelecké přípravě	57
Tabulka 11 Začátek nového tématu po probrání starého	58
Tabulka 12 Možnost kladení otázek.....	59